

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA MANAGEMENTU

Rozvoj cestovného ruchu v Žilinskom kraji
Tourism Development in the Žilina Region

Študent:

Monika Peknušová

Vedúci bakalárskej práce:

doc. Ing. Lednický Václav, CSc.

Ostrava 2011

PREHLÁSENIE

Prehlasujem, že som svoju bakalársku prácu na tému Rozvoj cestovného ruchu v Žilinskom kraji vypracovala samostatne pod vedením vedúceho bakalárskej práce a s použitím odbornej literatúry a ďalších informačných zdrojov, ktoré sú citované v práci a uvedené v zozname literatúry na konci práce.

V Ostrave, dňa 11. 5. 2011

.....

Monika Peknušová

POĎAKOVANIE

Chcela by som sa poďakovať svojmu vedúcemu bakalárskej práce doc. Ing. Lednickému Václavovi, CSc. za poskytnuté rady, podnety a pomoc pri písaní tejto bakalárskej práce a Bc. Ivete Chabadovej, riaditeľke odboru regionálneho rozvoja a cestovného ruchu v Žiline, za poskytnutú literatúru, ochotný prístup, užitočné rady, návrhy a podnety.

OBSAH

0	ÚVOD.....	8
1	METODIKA SPRACOVANIA A CIEĽ BAKALÁRSKEJ PRÁCE.....	10
1.1	METODIKA SPRACOVANIA BAKALÁRSKEJ PRÁCE	10
1.2	CIEĽ BAKALÁRSKEJ PRÁCE.....	11
2	CESTOVNÝ RUCH AKO PODMIENKA ROZVOJA.....	12
2.1	CHARAKTERISTIKA CESTOVNÉHO RUCHU NA SLOVENSKU	12
2.2	ZÁKLADNÉ ZLOŽKY CESTOVNÉHO RUCHU	13
2.3	DRUHY CESTOVNÉHO RUCHU	13
2.3.1	<i>Rekreačný cestovný ruch.....</i>	<i>14</i>
2.3.2	<i>Turistický a športový cestovný ruch.....</i>	<i>14</i>
2.3.3	<i>Kúpeľný cestovný ruch</i>	<i>14</i>
2.3.4	<i>Kultúrne poznávací cestovný ruch</i>	<i>14</i>
2.3.5	<i>Hospodársky cestovný ruch.....</i>	<i>15</i>
2.3.6	<i>Náboženský cestovný ruch.....</i>	<i>15</i>
2.4	POTENCIÁL CESTOVNÉHO RUCHU	15
2.4.1	<i>Primárny potenciál.....</i>	<i>15</i>
2.4.2	<i>Sekundárny potenciál</i>	<i>16</i>
2.5	FAKTORY A DÔVODY OVPLYVŇUJÚCE CESTOVNÝ RUCH	16
2.5.1	<i>Faktory</i>	<i>16</i>
2.5.1.1	<i>Sociálno-ekonomické faktory</i>	<i>17</i>
2.5.1.2	<i>Politické faktory</i>	<i>17</i>
2.5.1.3	<i>Technicko - technologické faktory</i>	<i>18</i>
2.5.1.4	<i>Ekologické faktory</i>	<i>18</i>
2.5.2	<i>Dôvod, prečo ľudia cestujú do rôznych regiónov</i>	<i>19</i>
2.6	REGIONALIZÁCIA CESTOVNÉHO RUCHU	19
2.6.1	<i>Región.....</i>	<i>19</i>
2.6.2	<i>Región cestovného ruchu</i>	<i>20</i>
2.6.3	<i>Klaster.....</i>	<i>21</i>
2.7	VÝZNAM CESTOVNÉHO RUCHU V REGIONÁLNOM ROZVOJI	21
2.7.1	<i>Všeobecný význam.....</i>	<i>22</i>
2.7.2	<i>Význam v regionálnom rozvoji.....</i>	<i>22</i>
3	CHARAKTERISTIKA ŽILINSKÉHO KRAJA	24
3.1	ŽILINSKÝ KRAJ.....	24
3.1.1	<i>Územné členenie.....</i>	<i>25</i>
3.1.2	<i>Krajina a podnebie.....</i>	<i>25</i>
3.1.3	<i>Doprava.....</i>	<i>26</i>
3.1.4	<i>Pamiatky a kultúra</i>	<i>26</i>
3.1.5	<i>Sociálno-ekonomická charakteristika</i>	<i>27</i>
3.1.6	<i>Cestovný ruch.....</i>	<i>29</i>
3.2	KRAJSKÉ MESTO ŽILINA.....	29

3.3	REGIÓNÝ ŽILINSKÉHO KRAJA	31
3.3.1	<i>Región Horné Považie</i>	32
3.3.1.1	Prírodné poklady	32
3.3.1.2	Pamiatky	32
3.3.1.3	Turistické zaujímavosti	33
3.3.1.4	Obec Terchová	34
3.3.1.5	Mesto Rajecké Teplice.....	35
3.3.2	<i>Región Kysuce</i>	35
3.3.2.1	Prírodné poklady	35
3.3.2.2	Pamiatky	36
3.3.2.3	Turistické zaujímavosti	36
3.3.2.4	Obec Oščadnica	37
3.3.3	<i>Región Liptov (Klaster Liptov)</i>	37
3.3.3.1	Prírodné poklady	38
3.3.3.2	Pamiatky	38
3.3.3.3	Turistické zaujímavosti	38
3.3.3.4	Mesto Liptovský Hrádok	40
3.3.3.5	Mesto Liptovský Mikuláš	41
3.3.3.6	Mesto Ružomberok	41
3.3.4	<i>Región Orava (Klaster Orava)</i>	42
3.3.4.1	Prírodné poklady	42
3.3.4.2	Pamiatky	42
3.3.4.3	Mesto Dolný Kubín.....	43
3.3.4.4	Mesto Námestovo	43
3.3.4.5	Mesto Tvrdošín	44
3.3.5	<i>Región Turiec (Klaster Turiec)</i>	44
3.3.5.1	Prírodné poklady	44
3.3.5.2	Pamiatky	45
3.3.5.3	Turistické zaujímavosti	45
3.3.5.4	Mesto Martin.....	45
3.3.5.5	Mesto Turčianske Teplice.....	46
4	PRIESKUM MOŽNOSTÍ	48
4.1	DOTAZNÍK	48
4.2	VÝSLEDKY DOTAZNÍKA.....	48
4.3	SWOT ANALÝZA ŽILINSKÉHO KRAJA	54
5	STRATÉGIA ROZVOJA REGIÓNOV KRAJA	57
6	ZÁVER A ODPORUČANIA	59
	ZOZNAM POUŽITEJ LITERATÚRY	61
	ZOZNAM SKRATIEK.....	67
	PREHLÁSENIE O VYUŽITÍ VÝSLEDKOV BAKALÁRSKEJ PRÁCE.....	68
	ZOZNAM OBRÁZKOV.....	69

ZOZNAM TABULIEK.....	70
ZOZNAM PRÍLOH	71
JEDNOTLIVÉ PRÍLOHY.....	73

0 ÚVOD

Politická situácia v krajine ovplyvňuje rozvoj cestovného ruchu a ani v 20. storočí tomu nebolo inak. Vtedajší režim ovplyvňoval dianie v štáte od druhej polovice 20. storočia až do konca osemdesiatych rokov. V tej dobe ešte neexistovala Slovenská republika, ale existovalo Československo, ktoré patrilo do tzv. Východného bloku. Boli sme síce nezávislý štát, ale keďže u nás vládol socializmus, podriaďovali sme sa rozhodnutiam Zväzu sovietskych socialistických republík (ZSSR – dnešné Rusko). Nemali sme dobré vzťahy s vtedajšími západnými krajinami. Bola vytvorená pomyslená čiara spolupráce s východom. V tejto dobe boli obmedzené možnosti cestovať na západ. Voči cestovnému ruchu to znamenalo, že sme boli ochudobnení nielen o prílev zahraničných investorov, ale i o turistov zo západu, pre ktorých východ bol zdanlivo chudobnejší a neatraktívny.

Vývoj cestovného ruchu v Československu podnecovalo zakladanie rôznych spolkov, ktoré združovali ľudí, rodiny, mládež a deti. Vytvárali mnoho príležitostí na prehĺbenie cestovateľského ducha ľudu vo forme táborov, dovoleníek a návštev rôznych rekreačných centier. Ak sa pozrieme na čas socializmu z hľadiska rozvoja turistických oblastí, kúpeľných miest, rekreačných miest, a dopravných sietí, bolo vtedajšie zveľadenie v krajine dostatočné na vytvorenie dnešného základu na prehĺbenie cestovného ruchu.

Slovensko ležiace v srdci Európy, na priesečníku obchodných ciest, s kultúrnym a historickým bohatstvom, vhodnými klimatickými podmienkami, je súčasťou Európskej únie. Znamená to voľný pohyb ľudí, tovaru, služieb a kapitálu, a preto cestovný ruch má dostatočný priestor pre svoj rozvoj.

Cestovný ruch je jedno z najslubnejších a najrýchlejšie sa rozrastajúcich odvetví slovenského hospodárstva. Podieľa sa na rozvoji dopravnej a technickej infraštruktúry, na raste kvality ubytovacích a stravovacích zariadení, na raste zamestnanosti a na zveľadovaní prírody a krajiny navôkol.

Keďže cestovanie je ľuďmi vyhľadávaný zážitok, pretože tým si uspokojujú svoje potreby a stalo sa to aj súčasťou ich životného štýlu, investície do tohto odvetvia poskytujú nádeje do budúcnosti. Aj štát sa podieľa na tom, aby sa cestovný ruch, ktorý zvyšuje rast HDP

(hrubého domáceho produktu), rozvíjal. Snaží sa zabezpečiť vhodné ekologické i ekonomické prostredie, buduje dopravné siete, rozvíja infraštruktúru, stará sa o historické a kultúrne pamiatky a pomáha spolu s Európskou úniou pri financovaní projektov na inováciu a vybudovanie rôznych stredísk.

Témou mojej bakalárskej práce je rozvoj cestovného ruchu v Žilinskom kraji. Vyrastala som v ňom a je mi srdcu najbližší v mojej rodnej zemi. Keďže som ešte nepreskúmala všetky jeho krásy ako turista alebo výletník, tak som sa rozhodla zaoberať sa jednou z oblastí na Slovensku so zvyšujúcim sa potenciálom pre rozvoj cestovného ruchu. Veľký potenciál mu zaistujú bohatstvá ako sú ľudové tradície, remeslá a zaujímavá história, ktorými tento kraj oplýva.

1 METODIKA SPRACOVANIA A CIEĽ BAKALÁRSKEJ PRÁCE

K vypracovaniu úspešnej odbornej práce patrí zoznámenie sa s podmienkami, ktoré sú v danej oblasti a so skutočnosťami, ktoré boli už dosiahnuté. Je nutné si presne vymedziť objekt a subjekt skúmania a následne vhodne zvoliť metódu k získaniu, spracovaniu a preskúmaniu potrebných informácií a presne si vytýčiť cieľ problematiky skúmaného problému, ktorý má vyjadrovať zmenu poznania.

1.1 Metodika spracovania bakalárskej práce

Na vypracovanie bakalárskej práce je dôležité si vytvoriť osnovu práce a stanovenie si potrebného času, ktorý by mal byť rozložený na prácu tak, aby bol nielen dodržaný harmonogram jednotlivých úloh na odovzdanie, ale je potrebné si vytvoriť časový plán v rámci limitu, ktorý máme, na spracovanie všetkých údajov.

Po výbere témy mojej bakalárskej práce som si našťudovala potrebné informácie a odbornú literatúru z oblastí cestovného ruchu, aby som si mohla vytvoriť záchytnú osnovu práce. Ďalšími dôležitými externými sekundárnymi údajmi, z ktorých som čerpala a analyzovala ich, je rozsiahla literatúra o Žilinskom kraji a jeho regiónoch, o podpore a rozvoji cestovného ruchu v ňom.

Terénny zber údajov v prieskume som uskutočnila dotazníkovou metódou. Chcem zistiť kam ľudia v mojom okolí, poväčšine obyvatelia Žilinského kraja, cestujú najradšej na výlet alebo dovolenku a aké sú ich dôvody návštevy práve danej oblasti.

Na to, aby som zistila aký potenciál, v rámci konkurencie medzinárodnej i regionálnej, má Žilinský kraj, použijem SWOT analýzu. SWOT analýza je analýzou silných a slabých stránok skúmaného objektu a príležitostí a ohrození, ktoré do budúcnosti mnou skúmaný kraj má.

Prvá kapitola sa zaoberá metodikou spracovania a cieľom bakalárskej práce. Je to veľmi dôležité pre to, aby som podala prvotný základ práce vymedzením smeru akým sa práca bude uberať.

V druhej kapitole charakterizujem cestovný ruch vo všeobecnosti a na Slovensku. Spomeniem objekty, subjekty a druhy cestovného ruchu, vytýčim faktory ovplyvňujúce cestovný ruch krajiny a potenciál, ktorým by malo územie oplývať, aby sa tam rozvíjal cestovný ruch. Ďalej sa budem zaoberať pojmom regionalizácia. Vymedzím pojem región a región cestovného ruchu a kapitolu zavším tým, prečo je cestovný ruch významný pre región.

V tretej kapitole charakterizujem územie Žilinského kraja. Rozdelím kraj na regióny a zmapujem ich potenciál a predpoklady rozvoja cestovného ruchu.

V štvrtej kapitole predstavím a vyhodnotím svoj prieskum uskutočnený pomocou dotazníka a analyzujem Žilinský kraj pomocou SWOT analýzy.

V piatej kapitole opíšem stratégiu rozvoja cestovného ruchu v regiónoch a šiesta kapitola bude tvorená zosumarizovaním zistených informácií a vyjadrím svoje názory a postrehy na skúmanú problematiku.

1.2 Ciel' bakalárskej práce

Cieľom mojej bakalárskej práce je poskytnúť prehľad o súčasnom stave cestovného ruchu v Žilinskom kraji so zameraním na jeho 5 regiónov a 3 klastre. Zmapovať jeho prírodné, kultúrne a historické danosti ako aj jeho potenciál pre rozvoj cestovného ruchu. Preskúmať a opísať, prečo práve toto územie je pre ľudí atraktívne a v čom vidia nedostatky v oblasti cestovného ruchu. Zostaviť SWOT analýzu pre kraj a jeho potenciál, zhodnotiť pozitívne a negatívne aspekty pre rozvoj cestovného ruchu.

2 CESTOVNÝ RUCH AKO PODMIENKA ROZVOJA

2.1 Charakteristika cestovného ruchu na Slovensku

Cestovný ruch je, ako subsystém národného hospodárstva, jedno z najsľubnejších a najrýchlejšie sa rozrastajúcich odvetví slovenského hospodárstva. Je primárnym priestorom pre produkciu nových kultúrnych foriem, pre zakladanie nových inštitúcií a zariadení v krajine. Ovplyvňuje i rozvoj starých remesiel, obnovuje staré tradície a rituály, ktoré sú pre každý región špecifické, pripomína historické javy a udalosti, a snaží sa zvýrazniť zaujímavé lokality a regióny. [36]

Táto voľnočasová aktivita, ktorá je potrebná na uspokojovanie potrieb ľudí a slúži ako krátkodobý únik od bežného a rutinného života, je veľmi dôležitá pre neustály rozvoj či už krajiny, alebo menšej časti, a to regiónu. Zahŕňa všetky formy cestovania za účelom kultúry, športu, oddychu, rekreácie a poznávania. [17]

Podľa Kunešovej a Nedvědovej je cestovný ruch zložitý spoločenský jav, pričom sa osoby premiestnia z miesta trvalého bydliska do miesta cestovného ruchu a pri tom čerpajú služby spojené s pobytom v tomto mieste za iným účelom ako účelom výnosnosti. [7] [8]

O stále rastúcom význame cestovného ruchu sú presvedčení aj experti Svetovej organizácie cestovného ruchu (WTO), podľa ktorých už začiatkom ďalšieho desaťročia 21. storočia bude toto odvetvie patriť k najvýznamnejším ekonomickým a sociálnym fenoménom. [18]

Na území Slovenska sa nachádzajú prírodné poklady, historické a kultúrne pamiatky využiteľné pre cestovný ruch. Podľa regionalizácie cestovného ruchu na Slovensku, severné Slovensko má charakteristiky vhodné pre letné a zimné aktivity, zatiaľ čo južné Slovensko ponúka dovolenky pri vode, jazerách a možnosti využitia termálnych vôd. Najpopulárnejšie turistické destinácie sú historické miesta, kúpeľné mestá a početné horské lyžiarske strediská. [36]

Štruktúra návštevníkov Slovenska ukazuje, že Slovensko je cieľová krajina predovšetkým pre stredné vrstvy a menej náročných návštevníkov, kde najdôležitejším faktorom je cena. Cena patrí v službách k základným nástrojom, ktoré ovplyvňujú ich spotrebu. [4]

Z dostupných štatistických údajov počet návštevníkov v 7 krajoch Slovenska za rok 2010 bol 3 157 324 z toho 1 919 972 bolo domácich a 1 237 352 zahraničných návštevníkov. Najviac návštevníkov zavítalo zo susedných štátov: z Českej a Poľskej republiky, Ukrajiny. [59]

Význam cestovného ruchu dokumentuje skutočnosť, že jeho podiel na celkovom HDP Slovenskej republiky je okolo 2,5 %. [51]

2.2 Základné zložky cestovného ruchu

1. Objekt cestovného ruchu

- Rekreačný priestor,
- Materiálno – technická základňa.

2. Subjekt cestovného ruchu

- Orgány a organizácie zaoberajúce sa cestovným ruchom,
- Pracovníci v oblasti cestovného ruchu,
- Účastníci cestovného ruchu. [6]

2.3 Druhy cestovného ruchu

Autorka knihy Technika cestovného ruchu Hladká spomína formy cestovného ruchu v takom rozdelení ako druhy cestovného ruchu v literatúre od autoriek Kunešovej a Nedvědovej.

Vybrala som si Kunešovú a Nedvědovú, ktoré rozdeľujú druhy cestovného ruchu podľa motívu účasti na cestovnom ruchu na:

- rekreačný cestovný ruch,
- turistický a športový cestovný ruch,
- kúpeľný cestovný ruch,
- kultúrne poznávací cestovný ruch,
- hospodársky cestovný ruch,
- náboženský cestovný ruch. [8]

2.3.1 Rekreačný cestovný ruch

Motívom k ceste je oddych, odpočinok a rekreácia. Obnovujú sa duševné i fyzické sily človeka vo vhodnom prostredí. Objektom návštev sú lesy, hory, vodné plochy, pri ktorých sa ponúkajú aj vedľajšie služby, napríklad lanovka, požičovňa bicyklov i lodí. Miesto má zaistené dopravné spojenie a je tu možnosť aj ubytovania. [6] [8]

2.3.2 Turistický a športový cestovný ruch

Charakteristické pre tento druh je častá zmena prostredia, pretože dochádza k prevádzaniu aktívneho športu alebo turistiky. Dôležitá je existencia vhodného prostredia a prírodné predpoklady ako aj fyzické predpoklady účastníka. Miesto tohto druhu by malo byť vybavené športoviskami, ktoré odpovedajú štruktúre daného športu. Turistický cestovný ruch vyžaduje vhodný terén na turistiku, značené a schodné cesty, zatiaľ čo horolezectvo alebo jazdecko budú mať požiadavky odlišné. Líšia sa aj požiadavky na ubytovanie a stravovanie podľa jednotlivých športov. [6] [8]

2.3.3 Kúpeľný cestovný ruch

Cestovný ruch plní funkciu rekreačnú, regeneračnú a zdravotnú. Základným predpokladom rozvoja je existencia vhodného prírodného prostredia a prírodných liečivých zdrojov, ktoré sa v ňom vyskytujú. Požiadavky na ubytovanie a stravovanie sú podriadené zámeru i liečbe účastníka. [6] [8]

2.3.4 Kultúrne poznávací cestovný ruch

Tento druh cestovného ruchu slúži ako prostriedok zvyšovania kultúrnej a odbornej úrovne účastníka cestovného ruchu ako aj zvyšovanie vzdelanosti národa. Človek túži prežiť určité kultúrne zážitky a rozšíriť si svoje poznatky. Cieľovými stanicami sú poväčšine hrady, zámky, mestské pamiatkové rezervácie, ale tiež festivaly, koncerty, výstavy. Býva spojovaný s rekreačným cestovným ruchom. [6] [8]

2.3.5 Hospodársky cestovný ruch

Podnetom k ceste sú návštevy hospodárskych výstav, veľtrhov, exkurzie do priemyslových alebo poľnohospodárskych závodov. Cieľom je získať obecné poznanie v hospodárskej oblasti. [6] [8]

2.3.6 Náboženský cestovný ruch

Návšteva určitého miesta náboženského charakteru je motívom k ceste. Patria sem rôzne pútnické miesta alebo miesta náboženského zhromaždenia. [6] [8]

2.4 Potenciál cestovného ruchu

Región by mal mať určitý stupeň súdržnosti z hľadiska krajiny, kultúry a histórie na to, aby vytváral určitý potenciál cestovného ruchu.

Potenciál cestovného ruchu sa rozdeľuje na:

- primárny,
- sekundárny.

2.4.1 Primárny potenciál

Primárny potenciál cestovného ruchu existuje bez ohľadu na cestovný ruch, často ovplyvnení inými odvetvami. Patrí sem prírodný potenciál, historický a kultúrny potenciál.

Prírodný potenciál je všetko to, čo ponúka príroda vo svojej rozmanitosti. Patrí sem jej terén a jeho tvárnosť, nadmorská výška, klimatické podmienky a vegetácia, ktorou daná oblasť oplýva. Lesy s krásne čistým ovzduším, lúky, step a tundry s príslušnou zverou, ktorá tam žije, i skalnaté útvary, vodopády, plesá, vodné toky, plochy a moria, ktoré by mali mať čisté vody. [6] [8]

Historický a kultúrny potenciál je potrebný na uspokojovanie duševných potrieb. Patria sem architektonické pamiatky - hrady a zámky, pamiatkové rezervácie, mestská architektúra a historické stavby. Zaujímavé je ľudové umenie ako napríklad ľudová umelecká výroba,

ľudová architektúra a ľudová kultúra, ktoré vznikli pred mnohými rokmi a udržiavajú sa v danej oblasti dodnes. Do rôznych miest ľudí lákajú tradičné akcie, ktoré prinášajú kultúrny i športový zážitok. [6]

2.4.2 Sekundárny potenciál

Sekundárny potenciál cestovný ruch zvyčajne dopĺňa primárny potenciál o atraktivity (informačné kancelárie, múzeá) a iné pozoruhodnosti (tematické parky, podujatia pre turistov, skanzeny). Môžeme sem začleniť materiálno-technické predpoklady, ktoré zahŕňajú dopravu, ubytovacie a stravovacie zariadenia, zariadenia špeciálne a na verejné služby, ktoré uspokojujú primárne potreby obyvateľov. Ekonomické a organizačné predpoklady sa vzťahujú na súčinnosť veľa odvetví, aby cestovný ruch fungoval, i v rámci sezónnosti. Personálnym predpokladom sú ľudia, ktorí sa starajú o chod cestovných kancelárií, hradov a zámkov. [6]

2.5 Faktory a dôvody ovplyvňujúce cestovný ruch

2.5.1 Faktory

Jedným z najdôležitejších odvetví, ktoré dopomáhajú k rozvoju regiónu je cestovný ruch. Ako každé odvetvie hospodárstva je ovplyvňované určitými faktormi, ktoré majú buď pozitívny alebo negatívny dopad na cestovný ruch v krajine.

Patria sem:

- sociálno-ekonomické faktory,
- politické faktory,
- technologické faktory,
- ekologické faktory. [6] [8]

2.5.1.1 Sociálno-ekonomické faktory

Pre rozvoj cestovného ruchu sú tieto faktory veľmi dôležité. Ide o pozitívny alebo negatívny vplyv rastu ekonomiky a kúpnej sily na trhoch, inflácie, nezamestnanosti, stability meny a úrokovej miery.

Rozhodujúci ekonomický rast sa prejavuje v raste HDP, ktorý ovplyvňuje objemy investícií a výdavov na cestovný ruch. Pozitívny vplyv činiteľov sa prejavuje, keď výdaje rastú rýchlejšie ako HDP. Negatívny vplyv na cestovný ruch má pokles HDP a hospodárska kríza. Hospodárska kríza zapríčiňuje nedostatok pracovných miest vzhľadom k zníženiu kúpnej sily obyvateľstva.

Zaujímavým faktorom sú zmeny kurzových rozdielov, ktoré v prípade Slovenska sa môžu meniť len v krajinách mimo eurozóny. Čím bude výhodnejší kurz pre ľudí z krajín, ktoré nemajú euro ako menovú jednotku, tým viac bude atraktívne cestovať na Slovensko.

Dôležitým ekonomickým javom je inflácia v cieľových miestach, pretože tá spôsobuje rast cenovej hladiny a zodpovedá za zníženie kúpnej sily peňazí.

Výška úrokovej miery v cieľových miestach ovplyvňuje výšku investovaného kapitálu v cestovnom ruchu. [2] [6] [8]

2.5.1.2 Politické faktory

Politické faktory vyjadrujú to, do akej miery vláda zasahuje do ekonomiky a aká je situácia v krajine. Medzi ne patrí mier a terorizmus v cieľových miestach, liberalizácia cestovania a podpora cestovného ruchu zo strany vlád, daňové systémy v danej krajine a politický záujem o životné prostredie.

Turista si väčšinou vyberá oblasti, kde vládne stabilita, pokoj a mier. Terorizmus, ktorý vládne po celom svete je veľkým negatívom pre cestovný ruch krajiny, pretože nikto nechce vedome ohroziť svoj život alebo životy svojich blízkych.

Dôležitá je spolupráca štátu a podnikateľov na rozvoji cestovného ruchu, jeho budovaní a hlavne liberalizácií. Či už sa jedná o daňový systém v cieľových miestach alebo daň

z pohonných hmôt, ktoré sú veľmi dôležitým činiteľom, ktorý môže buď prilákať alebo odradiť návštevníkov svojou cenou. Pozitívom pre cestovný ruch je nízka daň pohonných hmôt, síce dá sa povedať, že využívanie inej ako automobilovej dopravy, tiež prospieva cestovnému ruchu.

Životné prostredie, čistý vzduch a krásna príroda je veľkým lákadlom pre návštevníkov. Je podstatné, aby bol politický záujem o životné prostredie, ktoré skvalitňuje život jedinca.

[2] [6] [8] [9]

2.5.1.3 Technicko - technologické faktory

Aby sa cestovný ruch mohol rozvíjať v danej oblasti, je potrebná dobrá dopravná infraštruktúra, aby sa návštevníci alebo turisti mohli do nimi vybranej destinácie dopraviť. Jedná sa hlavne o cestnú, železničnú a leteckú dopravu. Pozitívom rozvinutých dopravných sietí je výborná dostupnosť na návštevníkom vybrané lokality. Negatívom je vplyv na prírodné bohatstvo územia, ktoré je devastované.

Do týchto faktorov patria i nové formy predaja a distribúcie informácií pomocou distribučných a komunikačných technológií, ktoré sú v dnešnom pokrokovom svete populárnejšie. Umožňujú zákazníkovi priamy prístup k informáciám, patrí sem internet, multimediálne systémy ako CD prezentácie, interaktívna televízia, ktorá umožňuje prijímať informácie ale i na ne reagovať. [2] [6] [8]

2.5.1.4 Ekologické faktory

Ekologické faktory súvisia s miestom a charakterom krajiny. Väčšina cestovateľov, ktorí chcú prebádať nimi vytýčenú oblasť, sa hlavne zameria na klimatické podmienky a ich zmeny, na stupeň znečistenia inými odvetviami a na nestabilitu ekosystému vo vzťahu k intenzívnemu rozvoju návštevnosti.

Čím menej aktívneho ťažkého priemyslu sa v danej lokalite nachádza, tým je to lepšie pre organizmus. Vďaka nízkemu znečisteniu sa na takéto miesta cestuje viac. [6] [8]

2.5.2 Dôvod, prečo ľudia cestujú do rôznych regiónov

Ľudia majú rôzne dôvody, prečo si vyberajú danú oblasť, ktorú navštívia. Musia byť motivovaný predpokladmi, ktoré im ponúka, aby sa rozhodli práve pre ňu.

Motiváciou účasti na cestovnom ruchu je, ako som už spomínala v charakteristike cestovného ruchu, potreba uspokojiť si svoje potreby, túžby a naplniť život zaujímavými zážitkami. Hlavnými hnacími silami sú relaxácia, dobrodružstvo, fyzická motivácia, kultúra a vzdelávanie, duchovná motivácia, túžba človeka objavovať prírodu a navštíviť miesto kvôli jeho špecifickým atrakciám. [11]

2.6 Regionalizácia cestovného ruchu

V dnešných časoch je potrebné rozdeliť veľké územie, na menšie časti, ktoré sú prepojené väzbami, ktoré im zaručujú fungovanie.

Podľa Falt'ana a Pašiaka sa do popredia dostáva regionálny rozmer, a to vo vnútroštátnom ako i nadštátnom pohľade. Ukazuje sa, že pri identifikácii problémov, odkrývaní ich príčin a hľadani možných efektívnych spôsobov riešenia, je potrebné sa zoskupovať nižšie ako sú samosprávne jednotky rôznych úrovní. [5]

K regionalizácii sa vyjadril aj Gabriel Kuliffay, generálny riaditeľ sekcie cestovného ruchu MH SR: „V tejto súvislosti výrazne vystupuje do popredia potreba vzájomnej koordinácie nielen medzi podnikateľskými subjektmi, ale svoju nezastupiteľnú úlohu v tomto procese musia zohrať aj samosprávne inštitúcie na miestnej a regionálnej úrovni. Zároveň sa ukazuje potreba dobudovania veľkých komplexných stredísk cestovného ruchu poskytujúcich požadované služby v celej ich šírke a sortimente najmä tam, kde máme k tomu vynikajúci potenciál. Regionalizácia cestovného ruchu SR je pre investičné zámery a rozvojové plány domácich i zahraničných podnikateľov i miestnych samospráv pozitívnym impulzom.“ [23]

2.6.1 Región

Región je jedným zo základných pojmov používaných v súvislosti s regionalizáciou. Región je základnou jednotkou, na ktorú možno členiť priestor. Predstavuje priestorovo zviazaný, zložitý dynamický systém premenných, ktoré sú medzi sebou v silnejšej interdependencii

ako iné premenné. Je to bohato štrukturovaný subsystém priestorového systému štátu, so špecifickými vlastnosťami, ktorý sa vyznačuje ekonomickými, geografickými, historickými, kultúrnymi, národnostnými, sociálnymi a ďalšími znakmi.

Je rekreačným priestorom, pod ktorým rozumieme geograficky menšie územia s priaznivými, relatívne rovnakými prírodnými predpokladmi, nenarušenými, alebo minimálne narušenými činnosťami so schopnosťou realizácie aktivít cestovného ruchu. [10]

Beňušková a Danglová tvrdia, že región má svoju regionálnu identitu, ktorá je určovaná historicko-architektonickou a krajinno-geografickou zložkou prostredia. Nepopierateľne tu zapadajú i spoločensko-ekonomické charakteristiky obyvateľov regiónu ako základné životné funkcie obyvateľstva ako práca, bývanie, vzdelávanie, zdravotnícke a sociálne zabezpečenie, ktoré zabezpečujú jeho jedinečnosť. [1]

2.6.2 Región cestovného ruchu

Región cestovného ruchu predstavuje územný celok vytvorený na základe podobných civilizačných a prírodných vlastností, charakteristických väzieb a znakov tak, aby sa na danom území mohol prejavovať cestovný ruch. [25]

Kučerová definuje regióny cestovného ruchu ako logické geografické a plánovacie jednotky, ktoré sa vyberajú na základe významných atraktivít cestovného ruchu, vhodného potenciálu na rozvoj dopravnej infraštruktúry, dopravného systému a existujúcej dobrej dopravnej dostupnosti na základe vhodných území na rozvoj zariadení cestovného ruchu. [25]

Základnými predpokladmi tvorby regiónu cestovného ruchu sú:

- prírodné danosti - geografická poloha, klíma, vzhľad krajiny, vegetácia, fauna,
- zaujímavá a významná atraktivita cestovného ruchu (lyžiarske terény, pláže, pohoria, kultúrno-historické pamiatky, tradície),
- dostatok ekologicky únosného územia vhodného na rozvoj zariadení cestovného ruchu,
- vhodná všeobecná infraštruktúra (dopravná dostupnosť na území a vnútroregionálna dopravná sieť, zásobovanie energiou a vodou, odstraňovanie odpadu),
- nenarušené životné prostredie,

- pobytové zariadenia (ubytovacie zariadenia a pohostinské prevádzkarne, zábavné a rekreačno-športové zariadenia a iné),
- pozitívny postoj miestneho obyvateľstva k cestovnému ruchu,
- dostatok pracovných síl, ktoré by sa mohli v cestovnom ruchu angažovať. [10]

2.6.3 Klaster

Klaster je jedinečný model spolupráce spoločností, podnikateľov, inštitúcií a samosprávy. Hlavným impulzom na spoluprácu týchto článkov v regióne je združenie prostriedkov na spoločné rozvojové projekty a marketingové aktivity regiónu. Samospráva vytvára priaznivé podmienky a prostredie na podnikanie, a tak spolu všetci budujú infraštruktúru cestovného ruchu s cieľom zladovania ich vzájomných potrieb, dosiahnutia synergie a stimulovania regionálneho rozvoja.

Podľa Reháka klastre predstavujú nový pohľad na chápanie ekonomiky, spôsob iného pohľadu na možnosť ekonomického rozvoja a pôsobenia politiky. Zároveň klastre poskytujú základňu na identifikovanie potencionálnych možností a bariér ekonomického rozvoja. Vo svojej kapitole ďalej opisuje teóriu klastrov ako úzko spätú s rozvojom koncepcie inovačných systémov. Firma v prostredí klastra poskytuje okrem zlepšenia produktivity aj potenciálne výhody pre inovačný rozvoj firmy, pretože dokáže rýchlejšie reagovať na zmenu trhu. Rýchlejšie a jasnejšie identifikuje potreby zákazníkov, pričom má výhody pri identifikácii technologických, operačných a dodávateľských možností. [3]

2.7 Význam cestovného ruchu v regionálnom rozvoji

Význam cestovného ruchu pre ekonomiku je oveľa väčší než jeho vplyv na zahraničnoobchodnú bilanciu. Celosvetovo sa udáva, že jeho podiel na HDP predstavuje 11-13 % a zamestnáva okolo 11 % ľudí. [2]

2.7.1 Všeobecný význam

- slúži k účelnému využitiu voľného času,
- pomáha vytvárať nový životný štýl – prenosom zvykov a návykov z iných krajín alebo oblastí,
- podieľa sa na všestrannom rozvoji osobnosti,
- slúži ako nástroj vzdelávania a kultúrnej výchovy detí,
- umožňuje obnovu duševných a fyzických síl,
- je nástrojom preventívne liečebného pôsobenia,
- prispieva k vzájomnému poznaniu a porozumeniu medzi ľuďmi,
- motivuje k získaniu jazykových znalostí,
- vedecko-informačná funkcia – výmena informácií, vedeckých poznatkov (kongresová turistika),
- ekonomická funkcia – vytvára radu pracovných príležitostí,
- vplyv zahraničného cestovného ruchu na platobnú bilanciu štátu,
- devízové príjmy z cestovného ruchu prispievajú k platobnej bilancii štátu. [6]

2.7.2 Význam v regionálnom rozvoji

V rámci rozvoja regiónu je cestovný ruch hnacím odvetvím budúcnosti. Toto odvetvie vďaka svojej dynamike, nízkej importnej a investičnej náročnosti a aj pre vysoký podiel živej práce, bude jedným z rozhodujúcich nástrojov znižovania nezamestnanosti a rozvoja regiónov. Vytvára najviac pracovných príležitostí a to aj pre málo kvalifikovanú pracovnú silu, ktorá sa podieľa najvyšším percentom na počte nezamestnaných. Cestovný ruch vytvára pracovné miesta v podnikoch cestovného ruchu ako aj pracovné príležitosti v dodávateľských odvetviach. [24]

Rozvoj cestovného ruchu v regióne je možné riadiť a usmerňovať vhodnou regionálnou politikou, ktorá musí mať stanovené reálne ciele. Regionálny rozvoj sa nesmie obmedziť len na rast na úrovni regiónu. Musí rešpektovať ekologické, ekonomické a sociálne aspekty rozvoja a nesmie ohrozovať ekologickú stabilitu, sociálne prostredie ani kultúru regiónu. Malo by ísť o plánovaný integrovaný rozvoj cestovného ruchu, ktorý by umožnil využiť

potenciál cestovného ruchu regiónu (primárnu aj sekundárnu ponuku) a rešpektoval by ekologické kritériá rozvoja. [25]

Región je možné špecializovať podľa výskytu určitého potenciálu. Napríklad ak sa jedná o územie bohaté na nerastné zdroje, v oblasti sa rozvíja hutníctvo a ťažobný priemysel. Územie, ktoré nedisponuje potenciálom pre rozvoj iných ekonomických aktivít a má atraktívnejšiu primárnu ponuku je možné ho využiť práve na rozvoj cestovného ruchu. Čím väčší je primárny potenciál cestovného ruchu, tým väčšiu úlohu zohráva cestovný ruch v ekonomike daného regiónu ako faktor jeho rozvoja. Vzhľadom na tieto fakty sa región bude špecializovať na také ekonomické aktivity, pre ktoré má z hľadiska svojho potenciálu a svojich zdrojov najlepšie predpoklady. [25]

„Predpokladom rozvoja cestovného ruchu v regióne a jeho vplyvu na celkový rozvoj regiónu je existencia činností, ktoré zabezpečujú činnosť podnikov cestovného ruchu (stavebníctvo, poľnohospodárstvo, potravinársky priemysel a pod.), nadväzujú na rozvoj cestovného ruchu (doprava, telekomunikácie, komunálne služby a pod.) ako aj existencia technickej (napr. elektrifikácia) a sociálnej infraštruktúry (napr. bytový fond).“ [25]

3 CHARAKTERISTIKA ŽILINSKÉHO KRAJA

3.1 Žilinský kraj

Obr. 3.1: Mapa Žilinského kraja

(zdroj: <http://www.dovolenkasdetmi.eu/ubytovanie/>) [cit. 2011-03-12]

Žilinský kraj sa nachádza v severozápadnej časti Slovenskej republiky. Svojou rozlohou je 3. najväčším krajom na Slovensku. Rozprestiera sa na ploche 6810 km² a tvorí 13,8 % územia Slovenskej republiky.

Na severe hraničí s Poľskou republikou, na severozápade s Českou republikou, na východe s Prešovským krajom, na juhu s Banskobystrickým krajom a na juhozápade s Trenčianskym krajom.

V sídelnej štruktúre kraja sú zastúpené všetky typy sídiel, od miest strednej veľkosti, cez malé mestá, vidiecke obce, až po rozptýlené laznícke osídlenia.

Žilinský kraj je územím prírodných krás, kultúrnych pamiatok, kraj s rozvinutým priemyslom, ale i poľnohospodárstvom, kraj rozsiahlych lesov, veľkých riek a priehrad. Kraj, v ktorom

sa snúbia ľudové obyčaje, folklór a ľudová architektúra s modernou výstavbou, dopravou, energetikou a ďalšími výdobytkami technického pokroku. [12]

3.1.1 Územné členenie

Kraj sa delí na 11 okresov Bytča, Čadca, Dolný Kubín, Kysucké Nové Mesto, Liptovský Mikuláš, Martin, Námestovo, Ružomberok, Tvrdošín, Turčianske Teplice a Žilina. Z 315 obcí, ktoré ležia na tomto území, 18 z nich získalo štatút mesta. Najväčším mestom je mesto Žilina, ktoré má 84 675 obyvateľov. Najmenším mestom sú Rajecké Teplice s počtom obyvateľov 2 805, ktoré sú známe ako kúpeľné mesto. [26] [33]

3.1.2 Krajina a podnebie

Z hľadiska geomorfológie je región mnohotvárný, krajina je prevažne hornatá a osídlenie sa koncentruje najmä v údoliach riek Kysuce, Oravy, Turca a Váhu.

Najdlhšou riekou v kraji i na Slovensku je rieka Váh. Vzniká sútokom riek Bieleho a Čierneho Váhu pri obci Kráľova Lehota, pričom Čierny Váh pramení vo východnej časti Nízkych Tatier pod Kráľovou hoľou v Žilinskom kraji. [26]

Nížinné kotliny, popri riekach Kysuca, Orava, Turiec a Váh, ležia v nadmorskej výške nad 300 m. Sú uzavreté pahorkatinami a pohoriami, z ktorých najvýznamnejšie sú Západné Tatry, Nízke Tatry, Veľká Fatra, Malá Fatra, Beskydy, Chočské vrchy, Strážovské vrchy a Javorníky. Najvyšším vrchom kraja je Bystrá – 2248 m. n. m., ktorá sa nachádza v Západných Tatrách (Roháčoch). [26]

Na území Žilinského kraja sa nachádzajú 4 národné parky: Malá Fatra, Veľká Fatra, Nízke Tatry (NAPANT), Vysoké Tatry (TANAP) a 3 chránené krajinné oblasti: Kysuce, Horná Orava, Strážovské vrchy, ktoré v skutočnosti pokrývajú 55 % kraja a tvoria okolo 30 % všetkých chránených území Slovenska.

Podnebie na tomto území je mierne teplé až chladné a vlhké. Najnižšia minimálna teplota vzduchu (– 37,1°C) bola nameraná 27. 1. 1954 v obci Oravská Lesná. [12]

3.1.3 Doprava

Žilinský kraj je dôležitou medzinárodnou dopravnou križovatkou spájajúcou dopravné siete troch krajín – Slovenskej republiky, Českej republiky a Poľskej republiky.

Územím kraja prechádzajú dôležité medzinárodné cestné ťahy:

- E50 Česká republika – Žilina – Košice,
- E75 Poľská republika – Čadca – Žilina – Maďarsko a Rakúsko,
- E77 Poľská republika – Trstená – Dolný Kubín – Šahy – Maďarsko,
- E442 Česká republika – Makov – Bytča – Žilina s pripojením na E50 a E75. [29]

Po dobudovaní sa hlavnou dopravnou tepnou stane diaľnica D1 prepájajúca kraj vo východo–západnom smere. Vo výstavbe je aj diaľnica D3 prepájajúca kraj v severo–južnom smere v regióne Kysuce a rýchlostná komunikácia R3 prepájajúca kraj v severo–južnom smere cez regióny Orava a Turiec. Dobudovaním diaľničnej siete sa Slovenská republika napojí na medzinárodné koridory. [61]

Žilinský kraj je významnou križovatkou aj železničnej dopravy. Je tu priame prepojenie hlavnej trate Bratislava – Košice cez Žilinu s traťami do Poľskej a Českej republiky cez Čadcu. [29]

V obci Dolný Hričov sa nachádza regionálne letisko Žilina – Dolný Hričov, ktoré má štatút verejného letiska. Cestujúci môžu využívať pravidelnú leteckú linku Praha - Žilina - Praha. Letisko je využívané pre leteckú dopravu slovenských a zahraničných leteckých spoločností, lety firemných a súkromných lietadiel, športové lietanie a letecký výcvik absolventov Katedry leteckej dopravy Žilinskej univerzity. Letisko ďalej slúži lietadlám a vrtuľníkom leteckej záchrannej služby, leteckému útvar MV SR a letectva Armády SR. [12] [54] [61]

3.1.4 Pamiatky a kultúra

História kraja sa odzrkadľuje aj v jeho historických pamiatkach, z ktorých prvenstvo patrí hradom.

Žilinský kraj má 23 národných kultúrnych pamiatok. Najznámejšie pre turistov sú Oravský hrad, Budatínsky hrad, hrad Strečno, hrad Lietava, hrad Likava, Historická lesná úvrat'ová železnica v Novej Bystrici – Vychylovke. Má 3 pamiatkové rezervácie ľudovej architektúry (Čičmany, Podbiel a Vlkolíne, ktorý je zapísaný do zoznamu svetového kultúrneho dedičstva UNESCO), 4 múzeá ľudovej architektúry (Múzeum kysuckej dediny v Novej Bystrici – Vychylovke, Múzeum slovenskej dediny v Martine – Jahodníckych hájoch, Múzeum oravskej dediny v Zuberici a Múzeum liptovskej dediny v Pribyline), 1 mestskú pamiatkovú rezerváciu v meste Žilina - Mariánske námestie a príslahlé ulice starého mesta a 19 pamiatkových zón. [12] [62]

Prezentáciu vývoja rôznych druhov umenia a kultúry prináša Oravská galéria v Dolnom Kubíne, Galéria Márie Medveckej v Tvrdošíne, Kysucká galéria v Čadci, Považská galéria umenia v Žiline, Turčianska galéria v Martine, Liptovská galéria P. M. Bohúňa v Liptovskom Mikuláši a Galéria Ľudovíta Fullu v Ružomberku. [55]

3.1.5 Sociálno-ekonomická charakteristika

Obyvateľstvo

Celkový počet obyvateľov k 31.12.2010 je 698 274. Hustota obyvateľstva je 102 obyv./km². Z celkového počtu tvorili 51 % ženy. Najviac obyvateľov 158 771 žilo v okrese Žilina a najmenej 16 659 v okrese Turčianske Teplice. K slovenskej národnosti sa hlási 97,25 %, k českej národnosti 0,98 %, k rómskej národnosti 0,41 %, k poľskej národnosti 0,13 %, k maďarskej národnosti 0,09 %, k ukrajinskej národnosti 0,04 %, k rusínskej národnosti 0,02 %, k nemeckej národnosti 0,08 %, k ruskej národnosti 0,02 %, k vietnamskej národnosti 0,02 % a iné národnosti 0,96 %. [27]

Hospodárstvo

Žilinský kraj je priemyselným regiónom s vysokým potenciálom na rozvoj vďaka dvom faktorom, a to lokalizácii v blízkosti priemyselných zón susednej Českej a Poľskej republiky, ale aj kvôli nedostatku úrodnej pôdy. Rozhodujúcimi sektormi hospodárstva Žilinského kraja sú priemysel, ktorý sa podieľa 72 % na ročnej produkcii kraja a stavebníctvo so svojím podielom 13 %. [31] [35]

Najvýkonnejšie spoločnosti v kraji pôsobia najmä v odvetviach ako spracovanie kovov, výroba elektrických a optických zariadení, automobilový, potravinársky, chemický a textilný priemysel, energetika a celulózo - papierenská výroba.

Významné postavenie získal elektrotechnický priemysel a telekomunikácie príchodom zahraničných investorov. [31] [35]

Najväčší rozvoj v súčasnosti zaznamenáva automobilový priemysel vďaka umiestneniu Volkswagenu Slovakia BU v Martine, KIA Motors Slovakia v Tepličke nad Váhom, a ich dodávateľov v regióne.

V kraji sa nenachádzajú takmer žiadne významné surovinové ložiská. Je tu niekoľko lomov produkujúcich stavebné materiály ako travertín, pieskovec a vápenec. [31] [35]

Neopomenuteľnou súčasťou kraja sú lesy pokrývajúce 57 % povrchu kraja, ktoré predstavujú potenciál pre obchod rôzneho druhu.

Poľnohospodárstvo má len malý význam pre ekonomiku kraja pre nedostatok úrodnej pôdy, pričom sa prevažne zameriava na finálne potravinárske produkty.

V posledných rokoch je vývoj štruktúry hospodárstva kraja charakterizovaný postupným posilňovaním odvetvia služieb.

Zamestnanosť

Za rok 2010 sa počet zamestnaných osôb v Žilinskom kraji podľa štvrťročného štatistického výkazníctva medziročne znížil o 3,9 % na 253 600 osôb. Priemerná miera nezamestnanosti oproti roku 2009 vzrástla o 3,9 % na 14,5 %. Priemerná nominálna mesačná mzda v hospodárstve kraja v roku 2010 dosiahla 686 eur a v roku 2009 bola 657 eur. [28] [30] [49]

Školstvo

V kraji pôsobí 339 materských škôl, 271 základných škôl, 39 základných umeleckých škôl, 28 gymnázií, 2 konzervatória, 65 stredných odborných a odborných škôl a 39 špeciálnych škôl. [28]

Nachádzajú sa tu 4 vysoké školy – Žilinská univerzita v Žiline, Jesseniova lekárska fakulta UK v Martine, Katolícka univerzita v Ružomberku a Akadémia ozbrojených síl generála Milana Rastislava Štefánika v Liptovskom Mikuláši. [12] [26] [28]

3.1.6 Cestovný ruch

Podľa štatistiky za rok 2010 sa na území Žilinského kraja nachádzalo 826 ubytovacích zariadení a 33 381 lôžok. Za toto obdobie návštevníkov bolo spolu 658 148, z toho bolo 36 % zahraničných návštevníkov. Tržby za ubytovacie služby vrátane DPH dosiahli 46 773 830 eur. Je to približne 20 % z celkového objemu tržieb Slovenska.

V roku 2009 sa v Žilinskom kraji nachádzalo 895 ubytovacích zariadení s 33 804 lôžkami. Kraj prišlo navštíviť 643 290 návštevníkov, z toho 37,5 % bolo zahraničných návštevníkov a tržby dosiahli 42 401 446 eur.

V roku 2008 sa v kraji nachádzalo 988 ubytovacích zariadení s 35 197 lôžkami. Návštevníkov bolo zaznamenaných 767 274. Tržby dosiahli 47 866 295 eur, čo v porovnaní s rokmi 2009 a 2010 sú najvyššie.

Najviac ubytovacích zariadení sa nachádza v regióne Liptov v počte 300. V roku 2009 ich bolo 319 a v roku 2008 345. Tento región zaznamenal za rok 2008 najviac návštevníkov v počte 380 834, za rok 2009 ich bolo menej 316 408, ale rastúcim počtom na 325 963 si prvenstvo udržal i v roku 2010. Región Liptov, v rámci Žilinského kraja, sa na tržbách v rokoch 2008, 2009 a 2010 podieľal 50 %. (Ostatné údaje rozdelené do regiónov sú uvedené v prílohe 3. – prílohe 5.)

3.2 Krajské mesto Žilina

Centrom kraja a zároveň metropolou severozápadného Slovenska je mesto Žilina, ktoré leží na sútoku riek Váh, Kysuca a Rajčanka. Patrí medzi najvýznamnejšie mestá v Slovenskej republike. Počtom obyvateľov je 4. najväčším mestom. Toto svoje postavenie si získala vďaka geografickým podmienkam, ale i historickým vývojom. [12] [13]

Mesto Žilina je dnes moderným priemyselným, dopravným, obchodným a kultúrnym strediskom kraja. Tradície i súčasnosť mu predurčujú dobré perspektívy rozvoja.

Prvá zmienka o Žiline ako meste je z roku 1312. Postupne sa začalo mesto rozvíjať a v nasledujúcich storočiach sa stalo významným centrom remeselnej výroby, obchodu a vzdelávania. Zásadný význam pre ďalší rozvoj mesta malo vybudovanie železničných tratí koncom 19. storočia. Košicko-bohumínska železnica bola dokončená v roku 1872 a Považská železnica do Bratislavy v roku 1883. V roku 1891 bol postavený najväčší textilný závod na území Uhorska - súkenka, ktorá vyvážala textilné výrobky do celého sveta. Vybudovaním ďalších závodov, obchodov, bánk a infraštruktúry sa zvyšoval počet jej obyvateľov. Kým v roku 1850 malo mesto len 2326 obyvateľov, v roku 1911 to bolo 10 000 obyvateľov, v súčasnosti v meste žije 84 675 obyvateľov a za prácou do mesta prichádzajú ďalšie stovky pracovníkov. [12] [13] [33]

Pre architektúru mesta bola významná prestavba starších gotických domov v 16. a 17. storočí do renesančnej podoby, nazývané renesančné laubne - arkády, ktoré sa dodnes zachovali na Mariánskom námestí a v historickom jadre.

Žilina okrem katedrály Najsvätejšej Trojice (bývalý farský kostol), kostola sv. Štefana kráľa, ktorý sa nachádza v Žiline - Závodí, františkánskeho kostola sv. Barbory, jezuitskeho kostola sv. Pavla apoštola s kláštorom, kostola sv. Juraja, ktorý sa nachádza v Žiline - Trnovom, má množstvo ďalších stavebných a kultúrnych pamiatok. Medzi ne patrí najmä hrad Budatín z 13. storočia, množstvo secesných a funkcionalistických stavieb z konca 19. a 20. storočia. [12] [13]

Atraktivnosť mesta zvyšujú i športové udalosti. V čele športových atrakcií stojí mestský športový klub - MŠK Žilina, ktorý je päťnásobným majstrom Slovenska vo futbale. Postupom do Ligy majstrov a dobrým futbalom láka mnoho fanúšikov na návštevu tohto mesta.

Do klasického rozdelenia cestovného ruchu sa síce nezaradujú nákupné aktivity, ale ako obyvateľ mesta Žiliny pociťujem nárast počtu ľudí prichádzajúcich do mesta. Je to spôsobené i tým, že v roku 2010 boli vybudované tri obchodné centrá – Aupark, Mirage a Europolace, ktoré ponúkajú atraktívne značky, nie moc rozšírené svojimi predajňami po Slovensku. Ďalšími obchodnými centrami sú OC Dubeň, ZOC MAX a OC IDEA.

V poslednom období sa stalo obľúbeným miestom pre oddych a rekreáciu Vodné dielo Žilina. Nájdete tu golfové odpalisko, minigolf, beachvolejbalové ihriská, v lete možnosť plávania a vodných športov. Po hrádzi je vybudovaný asfaltový chodník pre chodcov,

priaznivcov in-line korčuľovania a prechádza tadiaľto cykloturistická trasa, ktorá pokračuje cez Varín až do Strečna. V najužšom mieste priehrady medzi mestskou časťou Mojšová Lúčka a obcou Mojš bola postavená lávka pre peších. V súčasnosti je využívaná turistami, cyklistami a rybármi. [63]

V Žiline sa návštevnosť monitoruje po novom. „Ručné“ sledovanie sa nahradilo elektronickým monitoringom, ktorý je ojedinelý na Slovensku. Umožňuje presnejšie vyhodnocovať viacero ukazovateľov ako návštevnosť, krajina pôvodu návštevníka, počet prenocovaní, vnímanie atraktivity regiónu, dôvod návštevy, spokojnosť so službami TIK a pod. [14]

3.3 Regióny Žilinského kraja

Žilinský kraj sa skladá z 5 regiónov - región Horné Považie, región Kysuce, región Liptov, región Orava a región Turiec.

Aby sa upevnila a vytvorila väčšia konkurencieschopnosť cestovného ruchu na úrovni regiónov, v roku 2008 v Žilinskom kraji vznikli 3 klastre, ktoré svojím počtom v kraji sú raritou na Slovensku. Inšpiráciou boli krajiny s vyspelým cestovným ruchom, kde tento systém riadenia cestovného ruchu na úrovni regiónov úspešne funguje už 40 rokov. V čase hospodárskej krízy bola posilnená ich trhovú pozíciu a stimuloval sa hlavne kľúčový domáci cestovný ruch.

Klastre Žilinského kraja:

1. Klaster LIPTOV - v regióne Liptov – v okresoch Liptovský Mikuláš a Ružomberok (28. 04. 2008),
2. Klaster ORAVA - v regióne Orava - v okresoch Námestovo, Dolný Kubín a Tvrdošín (10. 06. 2009),
3. Klaster TURIEC - v regióne Turiec – v okresoch Martin a Turčianske Teplice (07. 07. 2009).

3.3.1 Región Horné Považie

Región Horné Považie leží v západnej časti Žilinského kraja. Jeho rozloha je 1097 km², je tretím najväčším regiónom vo všetkých ôsmich samosprávnych krajoch Slovenska. Región tvoria dva okresy: Žilina a Bytča. Spolu v nich žije viac ako 189 000 obyvateľov v 61 obciach a 4 mestách (Žilina, Bytča, Rajec a Rajecké Teplice). Centrom regiónu je mesto Žilina. [12] [34]

3.3.1.1 Prírodné poklady

Medzi najpríťažlivejšie a najnavštevovanejšie slovenské pohorie patrí Malá Fatra. Delí sa na Krivánsku Malú Fatru na severovýchod od rieky Váh – Suchý vrch, Malý a Veľký Fatranský Kriváň, Rozsutec, Chleb a na Lúčanskú Malú Fatru na juhozápad od rieky Váh – Minčol, Kľak. Najvyšším vrcholom Malej Fatry je Veľký Fatranský Kriváň /1.709m/, ľahko dostupný sedačkovou lanovkou z Vrátnej. [67]

Národný park Malá Fatra zaberá územie Krivánskej Malej Fatry. V málo odolných horninách - vápencoch a dolomitoch vznikol členitý reliéf s charakteristickými bralami, tiesňavami, skalnými vežami (komplex Rozsutcov, Bobot a Sokolia, Vrátna dolina – Tiesňavy).

Do územia regiónu Horné Považie zasahujú 2 chránené krajinné oblasti. Na severe je to CHKO Kysuce a na juhu CHKO Strážovské vrchy. [68]

3.3.1.2 Pamiatky

V regióne Horné Považie sa nachádza veľa kultúrnych pamiatok. Zaujímavý je renesančný klenot strednej Európy – svadobný palác v Bytči i hrad Strečno, so stálou expozíciou „Dejiny hradu“. Ďalej je to Lietavský hrad, ruiny Starhradu a pozostatky hradov Hričov a Súľov. Jedinečný Budatínsky hrad na sútoku Kysuce a Váhu, s výnimočnou drotárskou expozíciou.

Unikátne maľované drevenice v Čičmanoch sú pamiatkovou rezerváciou ľudovej architektúry. Znáмым sa stal aj pohyblivý betlehem v Rajeckej Lesnej, ktorého tvorcom je majster Jozef Pekara z Rajeckých Teplíc. Mestská pamiatková rezervácia - Mariánske námestie v Žiline s rozmermi 100x100 metrov je naozaj príťažlivá pre domácich, ale najmä pre zahraničných návštevníkov. Mestské pamiatkové zóny majú aj v Bytči a Rajci. [12] [34]

Na vrchu Zvonica pri Strečne je postavený pamätník na počesť francúzskych partizánov, ktorí padli v Slovenskom národnom povstaní v roku 1944. [65]

Obr. 3.1.: Strečiansky hrad

(zdroj: <http://www.dovolenkasdetmi.eu/ubytovanie/>) [cit. 2011-03-12]

3.3.1.3 Turistické zaujímavosti

Plte na Váhu

Tradičná doprava na najdlhšej rieke Slovenska, ktorá sa zrodila v 11. storočí sa dnes využíva ako turistická atrakcia. V minulosti sa plte plavili z Liptova cez Strečiansky prielom, ktorý znamenal pre pltníkov nástrahy, ale i dobrodružstvo, pokračovali Dunajom až do Čierneho mora.

Dnešné obnovenie pltníctva umožňuje návštevníkom zoznámiť sa s neobyčajnými kultúrnymi, historickými, prírodnými a technickými zaujímavosťami, ktoré poskytuje 7 km splavovaného úseku. Začína sa na Pltisku Bariérová a koniec plavby je pod hradom Strečno. [66]

Obr. 3.2.: Plte na Váhu

(zdroj: <http://www.autocampingvarin.com/vylety.php>)

[cit. 2011-03-12]

Kompa Strečno

Turisticky zaujímavou, ale aj dopravne dôležitou je preprava kompou cez rieku Váh.

Tradícia tohto vodného dopravného prostriedku v Strečne siaha do roku 1923. Po prvý raz ju zriadili z podnetu miestneho urbárskeho spolku, ale viac ráz bola kompa vyradená z prevádzky. Naposledy ju obnovila obec Strečno v roku 1993.

Kompa je spojnicou medzi cestou I/18 Žilina – Martin v Strečne a obcami na druhej strane rieky Váh. Skrakuje cestu z Martina do Terchovej o 25 km. Úplne sa vynechá úsek cesty cez Žilinu, čím sa ušetrí nielen čas, ale aj financie. [64]

3.3.1.4 Obec Terchová

Terchová, rodisko slovenského národného hrdinu Juraja Jánošíka, sa stala strediskom cestovného ruchu prvej kategórie, strediskom európskeho významu, s vybudovanou sieťou penziónov, chát i podhorských hotelov. Je významným kultúrnym i športovým strediskom, miesto, kde sa konajú rôzne podujatia, ktoré lákajú turistov vychutnať si slovenskú kultúru, predovšetkým originálnu muziku, jedinečný spev a temperamentný tanec. Terchová Vrátna je tiež významné stredisko letnej a zimnej turistiky, cykloturistiky a zimných lyžiarskych športov. [37]

Turistickou zaujímavosťou pre domácich ale aj zahraničných turistov sú Jánošíkové dni. Je to medzinárodný folklórny festival konaný v Terchovej za účasti popredných umelcov zo zahraničia (Taliansko, Chorvátsko, Švédsko, Poľsko, Bolívia, Česká republika, Rusko, Dánsko, Portugalsko a Rakúsko) ako aj z domova s prihliadnutím na nové trendy v hudobnej oblasti tohto žánru. Okrem hudby si návštevníci môžu pozrieť prezentáciu ľudového umenia v oblasti výtvarníctva, fotografie a maliarstva na špecializovaných výstavách.

Súčasťou programu je slávnostný koncert a svätá omša vo veľkom terchovskom kostole, vozový sprievod furmanov a muzík, ľudové veselice, kolotoče, stánky a púťové atrakcie. [53]

Ďalšími zaujímavými podujatiami v tejto obci sú Terchovský Budzogán a Cyrilometodské dni.

Obr. 3.3.: Socha Juraja Jánošíka v Terchovej

(zdroj:<http://www.slovakia.travel/entitaview.aspx?l=1<=4&idp=85705>) [cit. 2011-03-12]

3.3.1.5 Mesto Rajecké Teplice

Rajecké Teplice sa nachádzajú v malebnom údolí rieky Rajčanky , asi 15 km južne od Žiliny smerom na Rajec. Známe sú ako prírodné liečebné kúpele s liečivými termálnymi prameňmi, kde sa liečia ľudia s rôznymi zdravotnými ťažkosťami ako napríklad choroby pohybového ústrojenstva, nervovej sústavy, sú tam poskytované rôzne masáže a kúpeľné procedúry. Cenné je i mimoriadne čisté ovzdušie s minimálnou prašnosťou a bez exhalátov. [12] [34] [38]

3.3.2 Región Kysuce

Región Kysuce sa nachádza na severozápade Žilinského kraja. Leží na trojhraníčí štátov, susedí s Poľskou a Českou republikou. Jeho rozloha je 935 km², z toho 654 km² je vyhlásených za Chránenú krajinnú oblasť Kysuce. [12] [40]

Región tvoria 2 okresy: Čadca a Kysucké Nové Mesto. Spolu v nich žije viac ako 126 000 obyvateľov v 33 obciach a 4 mestách (Čadca, Kysucké Nové Mesto, Krásno nad Kysucou a Turzovka). [40]

Región delíme na Dolné Kysuce, ktorých centrom je Kysucké Nové Mesto a Horné Kysuce, ktorých centrom je Čadca.

3.3.2.1 Prírodné poklady

Je regiónom dvoch oddelených častí, a to západnej, do ktorej patria Javorníky s Turzovskou vrchovinou a Moravsko – sliezskymi Beskydami a východnej, ktorú vytvárajú Kysucké Beskydy, Kysucká vrchovina a Oravské Beskydy a spolu tvoria Chránenú krajinnú oblasť Kysuce. [12] [40]

V pohorí Javorníky sa nachádzajú dve štátne prírodné rezervácie: Veľký Javorník a Malý Polom. V Beskydách je štátna prírodná rezervácia Veľká Rača , s najvyšším vrchom regiónu Veľká Rača 1236 m. n. m. Zvláštnosťou oblasti je výskyt povrchového výronu ropy v obci Korňa a v obci Klokočov pieskovcových gúl v Prírodnej rezervácie Klokočovské skálie. [40]

3.3.2.2 Pamiatky

K historickým pamiatkam patria sídla vysunutej expozície Kysuckého múzea v obci Nová Bystrica - Vychylovka, kde boli premiestnené najcennejšie pamiatky ľudovej architektúry z obcí Riečnica a Harvelka, ktoré mali zaniknúť z dôvodu výstavby vodnej nádrže Nová Bystrica ale aj z ďalších obcí Kysúc. Atrakciou Múzea kysuckej dediny v Novej Bystrici - Vychylovke, ležiaceho na pomedzí Oravy a Kysúc, je historická lesná úvrat'ová železnica (HLUŽ).

Medzi najstaršie kultúrne pamiatky na Kysuciach patrí rekonštruovaný kaštieľ v Radoli a spolu s archeologickým náleziskom Koscelisko v obci Radoľa, vytvárajú o Kysuciach veľmi dôležitý obraz bohatej histórie, ktorá donedávna menej preskúmaným Kysuciam čiastočne chýbala. K vzácnym pamiatkam tiež patria neogotický kostol z Rakovej, neskorobarokový kostol v Skalitom a barokové stavby v Turzovke a Zákopčí. [12] [40]

V Kysuckom Novom Meste sa nachádza hodnotné Námestie slobody, kde časť domov má arkády a uprostred námestia je radnica.

V Čadci je veľmi výrazná a pútavá architektúra Mestského domu. Je sídlom samosprávy, ale svoje komorné priestory tu má i Kysucká galéria. Oproti tejto zaujímavej budove stojí barokový kostol svätého Bartolomeja. [12] [40]

3.3.2.3 Turistické zaujímavosti

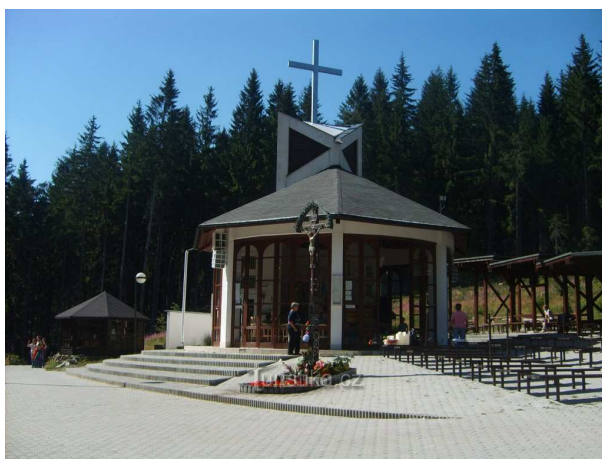
Obec Stará Bystrica sa môže pýšiť prvým orlojom na Slovensku, ktorý spĺňa všetky parametre, ktoré sa pre existenciu orloja vyžadujú. Celková kompozícia predstavuje sediacu Madonu, Sedembolestnú Pannu Máriu, ktorá je patrónkou Slovenska a skladá sa z ďalších sôch osobností, ktorých osudy boli spojené so Slovenskom. [69] [70]

Popularitu Kysúc v posledných rokoch rozširuje pútnické miesto v Turzovke – Živčákovej. Pútnici navštevujú kaplnku Panny Márie Turzovskej, ale aj obľúbené vodné žriedla. [40]

3.3.2.4 Obec Oščadnica

Oščadnica patrí medzi významné centrá letnej i zimnej turistiky. V letnom období Oščadnica ponúka širokú škálu možností pre aktívny oddych, relaxáciu, turistiku po výborne značených lesných chodníkoch. Množstvo zábavy a adrenalínu sa dá zažiť v stredisku Sun Paradise Oščadnica Veľká Rača. Sú tam atrakcie ako bobová dráha, lezecké steny, šmykľavky, lanový park, zjazdy na bicykli. Voľný čas v zimnom období je možné využiť, v jednom z najlepších lyžiarskych stredísk na Slovensku, v Parku Snow Veľká Rača Oščadnica.

Patrí medzi najlepšie vybavené lyžiarske centrá na Slovensku, známe ako „raj lyžiarov“. [41]

Obr. 3.4.: Pútnické miesto na Živčákovej v Turzovke

(zdroj: <http://www.turistika.cz/mista/putnicke-miesto-zivcakova>) [cit. 2011-03-20]

3.3.3 Región Liptov (Klaster Liptov)

Región Liptov patrí medzi najkrajšie regióny na Slovensku. Leží v juhovýchodnej časti Žilinského kraja a svojou severovýchodnou časťou sa dotýka slovensko-poľskej štátnej hranice. Má rozlohou 1970 km² a nachádza sa na území troch národných parkov: Tatranského národného parku, Národného parku Nízke Tatry a Národného parku Veľká Fatra. Rozlohou a počtom obyvateľov tvorí približne tretinu Žilinského kraja.

Región tvoria 2 okresy: Liptovský Mikuláš a Ružomberok. Spolu v nich žije viac ako 132 000 obyvateľov v 78 obciach a 3 mestách (Liptovský Hrádok, Liptovský Mikuláš, Ružomberok). [42] [43]

Región delíme na dolný Liptov, ktorého centrom je Ružomberok, stredný Liptov, ktorého centrum je Liptovský Mikuláš a horný Liptov, ktorého centrom je Liptovský Hrádok.

3.3.3.1 Prírodné poklady

Liptov obklopujú najväčšie hory Slovenska: Vysoké Tatry, Západné Tatry, Chočské vrchy na severe, Veľká Fatra na západe, Nízke Tatry na juhu a Popradská kotlina na východe. Najvyšším vrcholom kraja, ktorý sa nachádza v Západných Tatrách, je Bystrá s nadmorskou výškou 2 248 m. n. m.

Asi 50 % celkovej plochy Liptova tvoria lesy. Vyvierajú tu množstvo teplých minerálnych prameňov a kyseliek, hlavne v obciach Bešeňová, Žiar, Pribylina, Závažná Poruba a Liptovský Ján. Známe sú termálne kúpaliska v Bešeňovej a Liptovskom Jáne [43]

Cez Liptov preteká rieka Váh v dĺžke 43,5 km a jeho prítok Belá. Uprostred regiónu leží Liptovská Mara, ktorá je umelým vodným jazerom o rozlohe 21 km². Je vhodná na letnú rekreáciu v jej jednotlivých strediskách: Liptovskom Trnenci, Bobrovníku a Liptovskej Sielnici. [43]

3.3.3.2 Pamiatky

Medzi najstaršie architektonické pamiatky patria zrúcaniny stredovekých hradov - Likava a Liptovský hrad. Na Liptove sa môžeme dodnes stretnúť s pamiatkami ľudovej architektúry, ktoré sa poväčšine nachádzajú vo Vlkolínci, zaradenom do Zoznamu svetového prírodného a kultúrneho dedičstva UNESCO, a múzeu liptovskej dediny v prírode v obci Pribylina.

Jedinečný drevený kostol vo Svätom Kríži je jednou z najväčších drevených stavieb v Európe. Ďalšími kultúrno-historickými atrakciami Liptova sú Havránok, Ovčiarske múzeum v Liptovskom Hrádku, Galéria P. M. Bohúňa v Liptovskom Mikuláši alebo samotné mestá Liptova. [71]

3.3.3.3 Turistické zaujímavosti

Liptov ponúka široké možnosti peších túr vďaka výhodnej polohe a mnohorakým prírodným krásam. Návštevníci si môžu vybrať zo širokého spektra rôzne náročných turistických trás.

V letných mesiacoch okrem turistiky Liptov ponúka aj menej tradičné športy ako paragliding, rafting, speleoservis, vyhliadkové lety, jazdu na koni, horolezectvo, cyklistiku, poľovníctvo a rybárstvo. Strediská okolo Liptovskej Mary sú vhodne dopĺňané kúpaliskami ako Thermal park Bešeňová a Aquaparku Tatralandia v Liptovskom Mikuláši.

Liptov je mimoriadne bohatý na krásy podzemných jaskýň a región zvyknú nazývať aj Liptovský kras. Na území Liptova sú sprístupnené tri jaskyne Demänovská jaskyňa Slobody je dlhá 8400 m, verejnosti je sprístupnených 1800 m, Demänovská ľadová jaskyňa dlhá 1750 m, verejnosti je sprístupnených 650 m a Važecká jaskyňa dlhá 530 m, verejnosti je sprístupnených 235 m. Demänovská jaskyňa slobody patrí medzi najkrajšie sprístupnené jaskyne v Európe. [72]

V zimných mesiacoch Liptov ponúka veľké množstvo kvalitných lyžiarskych tratí, kde si vyberú začiatočníci i nároční lyžiari. Známymi lyžiarskymi strediskami sú Jasná Nízke Tatry a SKI PARK Ružomberok. Predviesť svoju odvahu môžu vyznávači športov ako sú skialpinizmus, snowboarding či freeride skiing [43]

Obr. 3.5.: Aquaparku Tatralandia

(zdroj: <http://www.penzionflores.sk/index.php?pg=3>) [cit. 2011-03-20]

Pre milovníkov folklóru sa v obci Východná každoročne usporadúva najväčší folklórny festival na Slovensku, ktorý je vrcholnou prehliadkou najlepších domácich i zahraničných ľudových kolektívov a tradičnej ľudovej kultúry. Každý rok tu vystúpi okolo 1 500 účinkujúcich a návštevnosť dosahuje okolo 70 000 osôb. [44]

Obr. 3.6.: Folklórny festival vo Východnej

(zdroj:http://kultura.pravda.sk/vychodna-pripomenie-jubilantov-a-ciganske-uspavanky-p0p-sk_khudba.asp?c=A100630_165607_sk_khudba_p46) [cit. 2011-03-20]

3.3.3.4 Mesto Liptovský Hrádok

Liptovský Hrádok je starobylé mestečko, spomínané v listinách od roku 1341. Má vyše 8 000 obyvateľov. Ako zaujímavá pamiatka sa spomína hrad, ako novum castrum, ktorý až do polovice 15. storočia bol sídlom rozsiahleho panstva patriaceho uhorskému kráľovi. Toto mestečko bolo východiskom pltníkov na Váhu a ďalej po Dunaji. [42]

Zaujímavé je navštíviť Arborétum Liptovský Hrádok, vyhlásené za kultúrnu pamiatku v roku 1982 v lesoparku Hradná hora, s možnosťou štúdia aklimatizácie cudzokrajných drevín na výmere 7,24 ha a Národopisné múzeum v kaštieli v Liptovskom Hrádku založené v roku 1958. [52]

Toto krásne mesto je ideálnym východiskom do turisticky významných horstiev a ich malebných dolín: Tichej a Kôprovej doliny vo Vysokých Tatrách, Račkovej a Jamníckej

doliny v Západných Tatrách, Jánskej a Bocianskej doliny v Nízkych Tatrách. Divoká voda Belej počas topenia sa snehu ponúka možnosť vodného slalomu. [52]

3.3.3.5 Mesto Liptovský Mikuláš

Liptovský Mikuláš je administratívnym, hospodárskym, kultúrnym a najmä turistickým centrom stredného Liptova, spomínané už v roku 1286. Zaujímavé je tým, že v tzv. palatínskej, Illéshazyovskej kúrii, dnešné Múzeum Janka Kráľa, bol súdený legendárny terchovský zbojník Juraj Jánošík. Najstaršou stavebnou pamiatkou mesta je rímskokatolícky kostol sv. Mikuláša. Na Námestí osloboditeľov je Pongrácovská kúria z 15. storočia, v súčasnosti sa tu nachádza centrum Kolomana Sokola, uznávaného grafika a maliara. V barokovom jezuitskom kláštore sú expozície Slovenského múzea ochrany prírody a jaskyniarstva.

Okolie mesta poskytuje návštevníkom bohaté podmienky pre lyžovanie a zimné športy. Turistickým lákadlom je vodná nádrž Liptovská Mara. [12] [42]

3.3.3.6 Mesto Ružomberok

Centrom Dolného Liptova je Ružomberok s vyše 31 000 obyvateľmi. Ako prvá slovenská osada sa spomína už v roku 1233 pod názvom terra possessio Reuche. V roku 1318 boli mestu udelené mestské výsady. V roku 1390, keď bolo mesto predané panstvu hradu Likava, sa rozvoj mesta spomalil na 458 rokov. [42]

Dominantou mesta je radnica postavená v neorenesančnom slohu v roku 1897. Súčasťou radnice bola aj katolícka fara, v ktorej až do svojej smrti v roku 1938 pôsobil Andrej Hlinka. Jeho pôsobenie pripomína mauzóleum, umiestnené pod južnou loďou chrámu svätého Ondreja, zakomponované do areálu Veľkých schodov, doplnených citlivo balustrádami. Katolícka univerzita, Galéria Ľudovíta Fullu, Liptovské múzeum, kaštieľ svätej Žofie, neďaleký Liptovský hrad, Pamätník Černovskej vzbury, to je len časť kultúrnej a historickej hodnoty Ružomberka. [42]

3.3.4 Región Orava (Klaster Orava)

Región Orava leží v severovýchodnej časti Žilinského kraja s rozlohou 1 661 km². Zo severu a východu má spoločnú hranicu s Poľskou republikou. Región tvoria 3 okresy: Dolný Kubín, Námestovo a Tvrdošín. Spolu v nich žije viac ako 133 000 obyvateľov v 59 obciach a 4 mestách (Dolný Kubín, Námestovo, Trstená a Tvrdošín).

Región delíme na Dolnú Oravu, ktorej centom je mesto Dolný Kubín a Hornú Oravu, ktorej centrom je mesto Námestovo. [32]

3.3.4.1 Prírodné poklady

Severnú a východnú stranu ohraničuje slovensko-poľská štátna hranica, na juhozápade ju obklopujú hrebene Západných Tatier, juh krasové Chočské vrchy, juhovýchodnú hranicu Oravy tvorí Spišská Veľká Fatra. Západná hranica vedie hrebeňom Malého a Veľkého Rozsutca, pokračuje Kysuckou vrchovinou a spája sa v Kysuckých a Oravských Beskydách. Najkrajšou časťou Oravy sú Západné Tatry a ich oravská časť nazvaná Roháče. Monumentálnu Roháčsku dolinu lemuje veniec prekrásnych končiarov, ktorým kraľuje exponovaný Baníkov. Ostrý Roháč a Plačlivô spolu s Volovcom pripomínali v minulosti Oravčanom nebezpečné čertove rohy, a snáď odtiaľ pochádza ten známy a populárny názov – Roháče. Sú súčasťou chráneného Tatranského národného parku. [32]

3.3.4.2 Pamiatky

S názvom Orava si ľudia poväčšine spájajú Oravský hrad. Táto historická pamiatka z 13. storočia je jedna z najznámejších a najpozoruhodnejších na Slovensku, postavená na vysokom brale. Nachádza sa v obci Oravský Podzámok. Na hrade bola nakrúcaná prvá čiernobiela verzia filmu Dracula z roku 1922. Ďalej sa tu točili filmy ako Kráľ drozdia brada, Princezná a žobrák, Sokoliar Tomáš. [46]

Medzi najstaršie historické pamiatky patrí drevený gotický kostol z 15. storočia v Tvrdošíne. Návštevníkov priťahuje svojou ľudovou architektúrou aj pamiatková rezervácia Bobrová raľa v Podbieli a skanzen Múzeum oravskej dediny v Zuberči. Zaujímavou historickou pamiatkou je Františkova huta a veľmi príťažlivý je aj Slanický ostrov umenia na Oravskej priehrade a Hviezdoslavova hájovňa pod Babiou horou.

Orava je známa ako zdroj krásy, nevyčerpatel'ná pokladnica národnej kultúry, ľudovej architektúry, folklóru, remesiel a zvykov. [73]

Obr. 3.7.: Oravský hrad (zdroj:<http://www.e-slovensko.cz/mista/421/oravsky-hrad>)
[cit. 2011-03-20]

3.3.4.3 Mesto Dolný Kubín

Centrom dolnej Oravy je okresné mesto Dolný Kubín s 20 000 obyvateľmi. Je považované za vstupnú bránu na Oravu. História mesta je veľmi zaujímavá a bohatá na tradície a kultúru. Mnoho významných slovenských predstaviteľov pochádza z tejto oblasti. Nachádza sa tu Oravské múzeum Pavla Országha Hviezdoslava. Najstaršou kultúrnou a historickou pamiatkou je kostol sv. Kataríny Alexandrijskej. Mesto je turistami vyhľadávané pre dobrú polohu ako ubytovacie centrum a východisko do okolitých pohorí a v zime pre dobré lyžiarske terény a snehové podmienky. Neopakovateľný zážitok ponúka mestský Aquarelax Dolný Kubín, je to miesto nielen na športové aktivity, ale i na oddych a relax s rodinou. [16] [47]

3.3.4.4 Mesto Námestovo

Námestovo je známym turistickým centrom, sídlom okresu a Hornej Oravy, inak nazývanej aj Biela Orava. Poloha na severozápadnom brehu Oravskej priehrady ho predurčuje na mnohé rekreačné aktivity i napriek nízkej teplote vody. Oravská priehrada má rozlohu

35 km² a priemernú hĺbku 15 m. Po zatopení 2/3 Námestova zostal nad hladinou malý vrch nazývaný Slanický ostrov alebo aj ostrov umenia. [12] [32] [45]

3.3.4.5 Mesto Tvrdošín

Skoro desaťtisícový Tvrdošín leží na veľmi dôležitej dopravnej tepne do Poľska a toto krásne mestečko je dosť sužované hustou prevádzkou. V dnešnej dobe ho preslávili horúce pramene s kúpaliskami v Oraviciach, ktoré objavili nielen naši, ale aj poľskí a českí turisti. Tvrdošín je známym východiskom do Juráňovej doliny, na Osobitú a do východnej časti Roháčov. Mesto je nositeľom ceny Európa Nosta z roku 1993 za záchranu dreveného kostolíka z druhej polovice 15. storočia. Tento kostolík je zapísaný do Zoznamu svetového kultúrneho dedičstva UNESCO. [32]

3.3.5 Región Turiec (Klaster Turiec)

Región Turiec leží v juhozápadnej časti Žilinského kraja s rozlohou 1129 km². Región tvoria 2 okresy Martin a Turčianske Teplice. Spolu v nich žije viac ako 114 000 obyvateľov v 69 obciach a 3 mestách (Martin, Turčianske Teplice a Vrútky).

Región delíme na Dolný Turiec, ktorého centrom je Martin a Horný Turiec, ktorého centrom sú Turčianske Teplice. [48]

3.3.5.1 Prírodné poklady

Turiec na severe a západe ohraničuje Malá Fatra, na juhu Kremnické vrchy a pohorie Žiar a na východe Veľká Fatra. Jeho jadro tvorí Turčianska kotlina, ktorá je pre svoju krásu a malebnosť nazývaná Turčianskou záhradou. Preteká ňou rieka Turiec, ktorá ju pretína od juhu na sever a pri Vrútkach sa vlieva do Váhu. Do rieky sa vlieva väčšina turčianskych potokov, pozoruhodná je svojimi meandrami, ktoré sa vytvárajú najmä na stredom toku. [48]

V oblasti Malej Fatry je mnoho vodných prameňov a vodopádov, zo všetkých je najväčší a najkrajší Šútovský vodopád s výškou 38m. [74]

Región Turiec je bohatý na minerálne vody. Z prameňov Turca sa plnia minerálky Budiš, Fatra a Kláštorňa. Miesta, na ktorých vyviera prírodná minerálna voda sú voľne dostupné verejnosti, nájdete ich v miestnej časť Martina – na Ladovni, v Turčianskej Štiavničke, v Podhradí, Slovanoch a v Dubovom. Región je známy termálnymi vodami s liečebnými účinkami, ktoré sa využívajú i v kúpeľoch v Turčianskych Tepliciach. [75]

3.3.5.2 Pamiatky

Na jeho území sa nachádzajú 3 zrúcaniny hradov, 18 kaštieľov, 35 kostolov, a viac ako 190 kultúrno-historických a umeleckých pamiatok, 5 múzeí, 1 galéria, 1 divadlo a niekoľko pamätných izieb. Medzi známe pamiatky patrí Múzeum slovenskej dediny v Martine – Jahodníckych hájoch, hrad Blatnica v Blatnici, hrad Zniev v Kláštore pod Znievom, hrad Sklabiňa v Sklabinskom Podzámku, budova Matice slovenskej, Národný cintorín a prvá budova Slovenské národné múzeum v Martine. [76]

3.3.5.3 Turistické zaujímavosti

V Turci sú výborné podmienky pre krátkodobý i dlhodobý celoročný cestovný ruch. V lete tento región ponúka mnoho príležitostí a miest na kúpanie, poľovníctvo a poznávanie kultúrno-historických pamiatok, turistiku a rybolov. V zime je možnosť využiť množstvo lyžiarskych vlekov a dobre snehové podmienky pre zjazdové i bežecké lyžovanie a zimné športy. Medzi najznámejšie lyžiarske strediská patria: Ski areál Martinské Hole s modernou šesťsedačkovou lanovkou, Ski centrum Jasenská dolina a Snowland Valčianska dolina.

Nová štvorsedačková lanovka, nové penzióny a hotely, golfové odpalisko robia z Valče stredisko, ktoré je obľúbené nielen v zime ale aj v lete.

Po aktívne strávenom dni je možnosť sa zrelaxovať v liečivých prameňoch kúpeľov SPA Aquapark Turčianske Teplice. [48] [56] [57]

3.3.5.4 Mesto Martin

Martin je administratívnym, hospodárskym, kultúrnym a priemyselným mestom. Osídlené bolo už od strednej doby kamennej (okolo 2600 - 2300 rokov pred Kristom). Mesto neraz určovalo smer slovenských dejín. V roku 1861 bolo na jeho pôde vyhlásené Memorandum národa slovenského, ktoré určovalo národný program Slovákov. Po tomto akte Martin

zohrával úlohu centra slovenskej kultúry a politiky celé polstoročie. Počas 2. Svetovej vojny v roku 1944 sa tu odohrali ozbrojené boje SNP proti fašizmu. [48]

Centrom a najvýznamnejším mestom Turca je mesto Martin s bohatou históriou s národným i kultúrnym významom. Nachádza sa tu Etnografické múzeum, Matica Slovenská, prvé slovenské gymnázium, Slovenské národné múzeum a Slovenská národná knižnica. V centre mesta na Divadelnom námestí sa nachádza Slovenské komorné divadlo, ktoré predtým nieslo názov Divadlo SNP. Uskutočňujú sa v ňom predstavenia, v ktorých účinkujú známy herci zo slovenskej divadelnej scény.

Národnou kultúrnou pamiatkou je Národný cintorín, na ktorom je pochovaných veľa známych osobností slovenskej kultúry a histórie. Určite by ste si nemali nechať ujsť najväčšiu expozíciu objektov ľudovej architektúry na Slovensku v Múzeu slovenskej dediny - skanzene v Jahodníckych hájoch. [12]

Obr. 3.8.: Budova Matice slovenskej

(zdroj:<http://cestovanie.aktuality.sk/potulky-slovenskom/mesta/martin/>) [cit. 2011-03-20]

3.3.5.5 Mesto Turčianske Teplice

Turčianske Teplice patria medzi najstaršie kúpele na Slovensku. Prvá písomná zmienka o termálnych prameňoch na ich území sa datuje z roku 1281. Toto krásne kúpeľné mesto

je centrom horného Turca s pokojným a tichým prostredím a nádhernou prírodou na oddych a relaxáciu. [12] [48]

Obr. 3.9.: Turčianske Teplice

(zdroj: <http://www.mks.holesov.cz/mesto-holesov/partnerska-mesta>) [cit. 2011-03-20]

4 PRIESKUM MOŽNOSTÍ

4.1 Dotazník

Terénny zber údajov v prieskume som uskutočnila dotazníkovou metódou, aby som zmapovala, ktoré regióny Žilinského kraja sú najviac navštevované a zistiť dôvod, prečo sú vybrané regióny atraktívne a zaujímavé pre respondentov.

Túto metódu som si zvolila, pretože je to jedna z efektívnych metód sociologického výskumu. Prostredníctvom tejto metódy možno skúmať veľký počet ľudí vo veľkom priestore. Získa sa značné množstvo údajov a informácií, ktoré sú logicky usporiadané okolo hlavného problému.

Vysokú návratnosť dotazníkov som získala osobným kontaktom. Cieľovou skupinou sa stalo 68 ľudí z môjho okolia - priatelia, kolegovia a známi. Obsahoval 15 otázok (uzatvorené, polootvorené, otvorené).

Zistené údaje som spracovala do percentuálneho vyjadrenia a výsledky sú uvedené pod jednotlivým otázkami. Použitý dotazník a vyhotovené grafy uvádzam v prílohe.

4.2 Výsledky dotazníka

1. Ako ste sa dozvedeli o možnosti navštíviť, respektíve stráviť dovolenku v Žilinskom kraji?

Každý z nás sa o možnosti výletu alebo dovolenky v Žilinskom kraji odniekiaľ dozvedá. V dnešnej dobe, kedy je internet najviac využívaným komunikačným nástrojom na svete, ho preferuje 29 % respondentov.

Druhým najčastejším nástrojom na rozširovanie informácií o cestovnom ruchu kraja sú podľa 26 % opýtaných odporúčania od známych, kolegov, priateľov alebo rodiny. Priamo v kraji/regióne získava 22 % ľudí informácie tým, že tam žije. Média ako televízia, rozhlas a noviny informujú 14 % respondentov, 4 % majú informácie z cestovných kancelárií, 3 % z turistických kancelárií a 2 % opýtaných sa stretáva s informáciami na veľtrhoch, výstavách cestovného ruchu alebo workshopoch. Ohľadom možnosti Iné sa v dotazníku nevyjadril nikto. (Graf 4.1 v prílohe)

2. Do akého regiónu jazdíte na výlet/dovolenku najčastejšie?

Najpopulárnejším sa stal región Horné Považie. Navštevuje ho až 37 % opýtaných. Bude to spôsobené tým, že najväčší počet opýtaných pochádza práve z tohto regiónu. Druhým najnavštevovanejším regiónom je región Liptov, ktorý je navštevovaný 34 %. Na výlet alebo dovolenku do regiónu Kysuce jazdí 10 %, do regiónu Turiec 10 % a 9 % navštevuje región Oravu. (Graf 4.2 v prílohe)

3. Za akým účelom navštevujete tento región, z otázky č. 2?

Najviac ľudí - 28 %, navštevujú región a trávia v ňom čas, aby sa rekreovali a oddýchli si. Druhým najviac dopytovaným účelom sú prírodné krásy regiónu – 23 % a tretím sú turistika a šport, vykonávané 22 % opýtaných. Tieto tri najčastejšie účely si ľudia vyberajú, aby si v uponáhľanom životnom štýle dnešnej doby oddýchli v krásnej prírode a zapojili pohyb v podobe turistiky, spoznávaní krás krajiny chôdzou a športovými aktivitami.

Pri návšteve regiónu 13 % respondentov využíva kúpeľné služby a auquparky, 7 % chodí na podujatia, festivaly a kultúrne sa vyžiť, 5 % sa zaujíma o históriu a pamiatky a 1 % navštevuje výstavy a veľtrhy a taktiež 1 % náboženské udalosti. (Graf 4.3 v prílohe)

4. Prečo je práve tento región pre vás taký zaujímavý?

Región sa stal najviac zaujímavým a atraktívnym pre 42 % opýtaných najmä svojou prírodou, terénom a okolím. Pre 22 % je rozhodujúca vzdialenosť od miesta bydliska a 15 % si vyberá región podľa skúsenosti z poslednej návštevy, tzn. aký dojem v nich posledná návšteva oblasti zanechala. Pre 8 % respondentov rozhodujúcou je i cena, pre 6 % sú zaujímavé kultúrne a historické pozoruhodnosti, 4 % záleží na klimatických podmienkach, 2 % majú iný motív ako napríklad návšteva rodiny a tradícia v danom regióne a pre 1 % opýtaných je dôležitý vysoký štandard poskytovaných služieb. (Graf 4.4 v prílohe)

5. V akom ročnom období radi cestujete na výlety/dovolenky?

Najviac ľudí, 43 %, uprednostňuje návštevu regiónu a cestuje na výlety a dovolenky v lete. Majú radi teplo, slnko, láka ich voda a rôzne letné športy. Letné športy sa dajú vykonávať aj v jeseni, ktorá je preferovaná 22 % respondentov. Ročnému obdobiu – zime, ktorá

je vhodná na zimné športy ako napríklad lyžovanie, sánkovanie, korčuľovanie, dáva prednosť 18 % a jari 17 % opýtaných. (Graf 4.5 v prílohe)

6. Ktorý typ ubytovania si väčšinou vyberáte na strávenie príjemnej dovolenky?

Prenocovanie v chatách a na chalupe najviac obľubuje 38 % opýtaných, pretože sú cenovo prijateľným ubytovaním. Druhým najpreferovanejším typom ubytovania pre 23 % je penzión a pre 16 % hotel. Penzión je krásnym priestorom na ubytovanie hlavne pre rodiny a hotel je pre ľudí, ktorý si chcú dopriať trošku komfortu za mierne vyššie ceny v porovnaní s chatami a penziónmi. Menej preferované sú apartmány (8 %), priváty (7 %) a kempy (5 %). Len malé percento opýtaných využíva ubytovne (2 %) a motel (1 %) na prespatie. Hostel nevyužíva nikto z respondentov. (Graf 4.6 v prílohe)

7. S kým najčastejšie cestujete na výlet/dovolenku?

Každý s niekým rád cestuje a delí sa o zážitky. S rodinou najradšej cestuje 52 % opýtaných a 40 % s priateľmi. S kolegami cestujú 4 % a 4 % sami.

Od toho s kým cestujeme závisí aj to, aké služby budeme vyžadovať v oblasti, do ktorej sa vyberieme. (Graf 4.7 v prílohe)

8. Akú cenu ste ochotný zaplatiť za ubytovanie na noc?

Cena je jedna zo základných faktorov, ktorý ovplyvňuje výber ubytovania a služby v danom regióne. Cena sa pohybuje od atraktivity daného miesta kam sa návštevník chystá.

Respondentov, ktorí sú ochotní dať medzi 11 – 20 eurami na noc je 40 %. Za ubytovanie do 10 eur by zaplatilo 19 %, 7 % je ochotných dať 21 – 30 eur a 1 % nad 30 eur.

9. Zhodnoťte prosím, kvalitu tých služieb, ktoré ste v priebehu svojho pobytu využili, a to podľa nasledovného kľúča: 1-spokojný/á, 2-nespokojný/á, 3-nevyužil/a.

	Spokojný/á	Nespokojný/á	Nevyužil/a
Doprava a parkovanie	70 %	21 %	9 %
Existujúci informačný systém (turistické značenie)	51 %	18 %	31 %
Informačné tabule	54 %	25 %	21 %
Turistické informačné centrá	25 %	10 %	65 %
Ubytovanie	81 %	13 %	6 %
Stravovanie a občerstvenie	65 %	26 %	9 %
Kongresové služby	13 %	9 %	78 %
Kultúrne vyžitie, zábava	59 %	22 %	19 %
Športové vyžitie, relaxácia	76 %	9 %	15 %
Služby pre cykloturistov	16 %	18 %	66 %
Možnosti nákupu	46 %	16 %	38 %
Ostatné služby	28 %	13 %	59 %

Tab. 4.1.: Zhodnotenie kvality služieb respondentmi

Najviac respondentov v počte 81 % bolo spokojných s ubytovaním. Bude to spôsobené tým, že ubytovacie zariadenia sa chcú vyrovnat' kvalite v poskytovaní ubytovacích služieb vyspelým štátom, ktoré za približne rovnakú cenu na noc ako v Žilinskom kraji poskytujú kvalitné služby.

Každá z daných služieb svojou kvalitou neuspokojila minimálne 9 % opýtaných. Za najviac neuspokojivé označilo viac ako 20% opýtaných služby ako stravovanie a občerstvenie, informačné tabule, kultúrne vyžitie a zábava.

10. Myslíte si, že úroveň kvality poskytovaných služieb v cestovnom ruchu na Slovensku sa za posledných 7 rokov zvýšila?

Kladne odpovedalo 66 respondentov – áno, myslím si, že sa zvýšila. Niektorí k odpovedi napísali, že cestovný ruch v Žilinskom kraji sa dostáva postupne na úroveň vyspelých krajín.

Záporne odpovedali 2 respondenti – nie, pretože i keď sú rozvinuté dopravné siete, kvalita dopravných prostriedkov je nízka, jazdí sa starými autobusmi a do niektorých miest veľmi v nepravidelných časových intervaloch, ktoré sú nevyhovujúce. Služby, ktoré sú v miestach cestovného ruchu poskytované sú v niektorých prípadoch nedostatočné vzhľadom na cenu služby, a stále neplatí pravidlo: „Náš zákazník náš pán“.

11. Ktorý región, z vymenovaných v otázke č. 2, je pre Vás najviac atraktívny a prečo?

Región Horné Považie sa stalo najviac atraktívnym regiónom. Dôvodom je krásna príroda a čisté ovzdušie, kde sa dá vykonávať turistika, letné i zimné športy. Najviac opýtaných pochádza z tohto regiónu, je to pre nich rodný kraj, v ktorom vyrastali a prežívali svoje detstvo. Ďalším dôvodom bola aj malá vzdialenosť na výlety a dovolenky od domova, ale aj skúsenosti s dobrými ubytovacími službami. Najobľúbenejšími mestami sa stali Rajecké Teplice, ktoré ponúkajú kúpeľné služby, oddych, relax a kúpanie, Žilina so zaujímavou históriou, pamiatkami a kultúrnymi podujatiami a Terchová s pekným okolím.

Región Kysuce sú zaujímavé pre 9 % opýtaných. Je to ich rodný kraj s krásnou prírodou. Niektorých z opýtaných zaujala aj krása žien z Kysúc.

Región Liptov, ktorý je podľa štatistického úradu najviac navštevovaný z regiónov Žilinského kraja, je atraktívnym miestom na strávenie príjemného času pre 28 % opýtaných. Obyvatelia s vypestovaným citovým vzťahom k regiónu vidia výhodu v krátkej vzdialenosti do miesta rekreácie s peknou, zachovalou prírodou navôkol, kde sa dá rekreovať a oddychovať formou wellness a v kúpeľoch. Tatry sú krásnym a vysokým pohorím, využívané na lyžovanie a zimné športy, v lete na turistiku a vzdelávacie prechádzky. Pre opýtaných študentov je v lete hlavným lákadlom Liptovská Mara, na kúpanie a vodné športy, cykloturistiku a športové príležitosti v okolí. Pre pracujúcich sú zaujímavé jaskyne a pamiatky.

Svojím kultúrno-historickým potenciálom a rodinnými väzbami zaujal **región Orava** 9 % respondentov. Dôvodom sú aj prírodné krasy, čaro Oravy a klimatické podmienky, ktoré sú výborné v zime na vykonávanie zimných športov.

Krásnymi horami, prírodou, aquaparkami a kúpeľmi je **región Turiec** lákavý pre 11 % opýtaných. Pre aktívnych obyvateľov a cestovateľov je výhodou vzdialenosť do miest s atrakciami, dobre vybudované lyžiarske strediská, dva Národné parky – Malá a Veľká Fatra, Šútovský vodopád. Pre študentov je zaujímavý Národný cintorín v Martine.

12. V ktorom z týchto regiónov bývate ?

Najviac respondentov pochádza z regiónu Horné Považie počtom 46 %. Región Liptov je zastúpený 19 %, región Orava 13 %, región Kysuce 12 % a región Liptov 10 %. (Graf 4.9 v prílohe)

13. Pohlavie:

Medzi respondentmi bolo 36 žien a 32 mužov.

14. Vek:

Najviac v zastúpení je skupina vo veku 41 – 60 rokov v počte 48 %. Sú to známi a kolegovia mojich rodičov, ako aj vo vekovej kategórii 27 – 40 v počte 24 %. Vo veku 18 – 26 rokov sú poväčšine študenti a priatelia z môjho okolia a skupina 61 a viac je v počte 3 %.

Vek v cestovnom ruchu hrá veľkú rolu, pretože môžeme zistiť, že mladí ľudia trávia čas iným spôsobom ako starší ľudia alebo ľudia nad 61 rokov - dôchodcovia. (Graf 4.10 v prílohe)

15. Zamestnanie:

Zamestnanie je podstatným ukazovateľom, pretože od príjmu sa odvíja to, akú je človek schopný zaplatiť cenu za služby na výlete alebo dovolenke.

Medzi opýtanými bolo 13 (19 %) študentov vo veku 18 – 26 rokov, 4 (6 %) zamestnaní vo veku 18 – 26 rokov a 49 (72 %) zamestnaných vo veku 27 – 60 rokov. Respondenti vo veku nad 61 rokov boli 2 (3 %) dôchodcovia.

4.3 SWOT analýza Žilinského kraja

Silné stránky (Strengths)

Silné stránky sú len tie, ktoré môže kraj prezentovať ako jedinečnú výhodu alebo jedinečný zdroj, ktorý ich zvýhodňuje vo vzťahu ku konkurencii. Patria sem vlastnosti alebo atribúty, ktorými kraj úspešne napĺňa potreby účastníka cestovného ruchu.

Slabé stránky (Weaknesses)

Prvky, ktoré neumožňujú v súčasnosti kraju napĺňať potreby obyvateľov a tie skutočnosti, ktoré robí kraj nedostatočne oproti konkurencii.

Príležitosti (Opportunities)

Každá priaznivá súčasná alebo budúca situácia v prostredí regiónu, ako sú trendy, zmeny alebo prehliadnutá potreba, ktoré podporujú dopyt po službách a produktoch a umožňujú kraju vylepšiť svoju konkurenčnú pozíciu.

Ohrozenia (Threats)

Každá nepriaznivá súčasná alebo budúca situácia, trend alebo blížiaci sa zmena v prostredí aj mimo kraja, ktorá momentálne alebo v budúcnosti zničí alebo zhorší schopnosť kraja konkurovať.

Silné stránky

- prírodné krásy a rozmanitosť krajiny (sieť chránených území, kúpele, geológia, geotermálne a minerálne pramene, jaskyne, vidiecky ráz krajiny, sieť turistických a lesných ciest, chodníkov a cyklotrás),
- tradície, remeslá, festivaly (Najväčší folklórny festival vo Východnej, pltníctvo na rieke Váh),
- kultúrne a historické pamiatky,
- geografická a dopravná poloha, hranice s Českou a Poľskou republikou,
- vhodná klíma v lete i zime,
- kúpeľná a zdravotná starostlivosť (Rajecké Teplice, Ľubochňa, Turčianske Teplice),
- zimné strediská CR (Valčianska dolina, Veľká Rača, Vrátna, Spálená, Jasná, Oravice, Jasenská dolina, Malinô Brdo, Zuberec),

- aquaparky (Bešeňová, Tatralandia, Oravice, Turčianske Teplice),
- ubytovacie zariadenia,
- pohostinnosť obyvateľov,
- dostupnosť informácií (brožúry, internet, médiá),
- sieť informačných kancelárií,
- zavádzanie zľavových kariet v 3 klastroch kraja,
- vybudovaná dopravná sieť a prepojenie s okolitými krajmi a štátmi,
- spolupráca regiónov (podnikateľských subjektov) so Žilinským samosprávnym krajom.

Slabé stránky

- nedostatočný stupeň využitia primárnej ponuky,
- starostlivosť o kultúrne pamiatky,
- nedostatočný dôraz na dodržiavanie prvkov pôvodnej architektúry,
- nedostatočná krajnotvorba (chýba pravidelná údržba krajiny),
- nízka kvalita poskytovaných služieb,
- nedostatočná marketingová stratégia
- chýba kvalifikovaná pracovná sila,
- chýba jazyková vybavenosť zamestnancov v cestovnom ruchu,
- nedostatočná sieť cyklotrás a ich údržba.

Príležitosti

- napojenie na diaľničnú sieť a budovanie kompletnej infraštruktúry,
- podpora marketingových aktivít,
- spolupráca a koordinácia cestovného ruchu medzi regiónmi,
- výchova a vzdelávanie v oblasti cestovného ruchu, životného prostredia a kultúry ,
- využívanie potenciálu vidieka (folklór, gastronómia, ubytovanie v súkromí),
- tvorba a využívanie značky (územia, produktu, identita),
- realizácia transformačných zámerov v oblasti kultúry v súlade s koncepciami – otvorenie systému financovania a väčšia nezávislosť kultúry od politikov,
- rozvoj podnikania v kultúre (kultúrny priemysel, kvalitné doplnkové služby, kultúrnych inštitúcií).

Ohrozenia

- nezamestnanosť,
- nízka kúpyschopnosť,
- absencia cielenej orientácie regionálneho manažmentu na podporu komplexných produktov, hlavne čo sa týka regiónu Horné Považie a Kysuce,
- vysoká konkurencia v okolitých krajinách a regiónoch Slovenska ,
- globalizácia, lokálnej kultúry a strata identity,
- ekologické kalamity nadmerné využívanie prírodných zdrojov,
- zmena klimatických podmienok,
- nedostatočná platforma na riešenie problémov v cestovnom ruchu - štát, kraj, región,
- vplyv politický rozhodnutí nerešpektujúcich odborné stanoviská,
- zánik charakteristických znakov prírodnej aj urbanizovanej krajiny (chýbajú stavebné regulatívy, rozširujú sa cudzie stavebné prvky, nepôvodné a invázne rastliny a dreviny),
- neobnovený systém riadenia kultúry,
- zle nastavené podmienky pre čerpanie eurofondov,
- odliv kvalifikovaných odborníkov a pracovnej sily mimo kraja,
- pokračujúci rast regionálnych rozdielov,
- úpadok poľnohospodárstva (legislatíva a obhospodarovanie),
- kriminalita. [50]

5 STRATÉGIA ROZVOJA REGIÓNOV KRAJA

Každý z regiónov/klastrov chce byť atraktívnym miestom návštevy pre ľudí a snaží sa propagovať svoje služby pomocou spoločného regionálneho marketingu. Svojimi aktivitami sa chce dostať na mapu vyhľadávaných európskych destinácií, vytvárať konkurencieschopné produkty cestovného ruchu a podnecovať spoluprácu medzi podnikateľskými subjektmi, podpornými inštitúciami a samosprávami v regióne. Jeho cieľom je si udržať a zároveň zvýšiť návštevnosť regiónu domácimi i zahraničnými návštevníkmi.

Žilinský samosprávny kraj v súčasnosti realizuje projekt s názvom **„Stratégia rozvoja cestovného ruchu pre roky 2007-2013 a Urbanistická štúdia Liveplan“**, ktorý je spolufinancovaný Európskymi spoločnosťami. Cieľom projektu je podpora regionálneho rozvoja prostredníctvom zvyšovania konkurencieschopnosti, stratégie cestovného ruchu s dôrazom na územný priemet v kraji a spracovania strategických akčných plánov v cestovnom ruchu. [60]

Dôležité je, aby kraj využíval predovšetkým svoje silné stránky v rámci SWOT analýzy, a tu do popredia vystupujú nielen prírodné poklady kraja, ale aj kultúrne dedičstvo a jeho jedinečnosť. Je potrebné zvýšiť informovanosť verejnosti o kultúrnych aktivitách, podujatiach a prijať program zvyšovania dostupnosti kultúry v spolupráci so školstvom, cestovným ruchom, médiami a podobne.

Región Liptov

Región Liptov, najstarší a najviac rozvinutý klaster v oblasti marketingu v Žilinskom kraji, pod vedením klastra Liptov od roku 2008 zrealizoval tieto aktivity:

- vybudoval zázemie organizačnej a marketingovej centrály cestovného ruchu v regióne,
- zaviedol marketingovú značku – „Liptov treba zažiť“, ktorá zjednotila marketingovú komunikáciu regiónu navonok aj vo vnútri,
- na jar 2009 zakúpil licenciu na technológiu regionálnej zľavovej karty, ktorú zaviedol a začal predávať od júla 2009 pod názvom „Liptov Region Card“,
- pravidelne informuje odbornú verejnosť v regióne Liptov o pripravovaných aktivitách prostredníctvom web stránky www.klasterliptov.sk. [58]

Klaster Liptov si stanovil splniť jeden z dôležitých cieľov v strednodobom horizonte, a to vybudovať „Vzdelávacie centrum špecializované na cestovný ruch“, ktoré bude ponúkať rekvalifikačné kurzy pre pracovné profesie v cestovnom ruchu, kurzy vyššieho odborného vzdelávania v cestovnom ruchu a kurzy manažérskeho vzdelávania v cestovnom ruchu. Klaster chce na tento cieľ efektívne využiť programy Európskej únie financované štrukturálnymi fondmi a možné účelové dotácie zo štátneho rozpočtu. [58]

Od mája 2011 klaster spúšťa špecializovanú imidžovú kampaň – LETO 2011, od júna 2011 na produktovú kampaň „LIPTOV – pre nadšencov adrenalínu“ a od októbra 2011 zimnú kampaň ZIMA 2011/2012 so zameraním na pobytové balíky SKI&AQUA. [58]

Región Turiec

Región Turiec pod vedením klastra Turiec realizuje stretnutia podnikateľských subjektov a podporných organizácií v regióne so snahou nadviazať spoluprácu. Pripravuje marketingové zámery na ďalšie roky za účelom zviditeľniť región, a to pomocou vytvorenia web stránky klastra Turiec a informačného portálu Turiec, vytvorením produktových propagačných materiálov, infopointov a billboardov. Od roku 2009 ponúka návštevníkom „Regionálny SKIPASS TURIEC“ na zimnú sezónu využiteľný v lyžiarskych strediskách Winter park Martinky, Snowland Valčianska dolina a Jasenská dolina. [58]

Región Orava

Región Orava pod vedením klastra Orava propaguje destináciu Orava na zahraničných trhoch a snaží sa presadiť. Novinkou klastra Orava je Oravapass, vďaka ktorému je dovolenka lacnejšia a zaujímavejšia. Držiteľ zľavovej karty môže čerpať zľavy v strediskách cestovného ruchu na Orave (lyžiarske strediská, aquapark v Dolnom Kubíne, starootcovské plte, Oravský hrad a skanzen v Zuberici). [58]

6 ZÁVER A ODPORUČANIA

Žilinský kraj je kraj plný prírodných krás, historických pamiatok a kultúrnych podujatí. Kraj, v ktorom sa nachádzajú zaujímavé strediská cestovného ruchu ponúkajúce veľa možností ako stráviť voľný čas a rôzne služby pre domácich i zahraničných návštevníkov. Má výbornú geografickú polohu, čím sa stal dôležitým dopravným uzlom. Pri tvorení mojej bakalárskej práce sa potvrdili výborné podmienky cestovného ruchu a aj podmienky pre jeho ďalší rozvoj.

Výhodou pre cestovný ruch je rozdelenie kraja na regióny, pretože každý región je niečím výnimočný a odlišný od ostatných. Rozvoj cestovného ruchu sa sústreďuje na menšiu oblasť, a tým sa vytvára lepšia prepojenosť vzťahov medzi podnikateľskými subjektmi.

Dôležité pre región je zviditeľniť sa. Región Liptov so svojou marketingovou značkou „Liptov treba zažiť“ má veľkú výhodu voči ostatným regiónom. Na prilákanie návštevníkov klastre kraja zaviedli zľavové karty - Liptov Region Card, Regionálny Skipass Turiec a Oravapass.

Hlavným problémom, ktorý bráni rozvoju cestovného ruchu je nedostatočný marketing regiónov, nedostatočný stupeň využitia primárnej ponuky a jej údržba, ako aj starostlivosť o kultúrne pamiatky s ďalšími slabými stránkami uvedenými v SWOT analýze. Táto situácia sa dá zmeniť tým, že štát a VÚC budú spolu s regiónmi spolupracovať na vylepšení slabých stránok a odstránení ohrození, pomocou rôznych projektov ako napríklad projekt „Stratégia rozvoja cestovného ruchu pre roky 2007-2013 a Urbanistická štúdia Liveplan“.

Môj prínos v tejto práci spočíval v tom, že som pomocou prieskumu zisťovala, prečo ľudia z môjho okolia radi cestujú a trávajú čas v jednotlivých regiónoch, s akými službami sú a nie sú spokojní a čo by sa malo z ich pohľadu zlepšiť v oblasti cestovného ruchu.

Zistila som, že respondenti boli veľmi spokojní s primárnym i sekundárnym potenciálom a ponukou služieb cestovného ruchu v Žilinskom kraji. S vybudovaním ubytovacích a stravovacích zariadení s kvalitou na medzinárodnej úrovni, nových stredísk zábavy, športu, oddychu a relaxu – aquaparkov a termálnych kúpalísk.

Rozvoj cestovného ruchu by sa mal podľa opýtaných i z môjho pohľadu zamerať na vylepšenie dopravných sietí a dopravných prostriedkov. Mal by sa tým skrátiť čas cesty na miesto pobytu a zlepšiť komfort cestovania autobusom alebo vlakom nahradením novšími

a pohodlnejšími dopravnými prostriedkami. Ubytovacie a stravovacie zariadenia by mali byť dostatočne vybavené, nielen ponukou prespatia a najedenia sa, ale mali by ponúkať aj iné služby, ktoré by ich zviditeľnili voči konkurencii. Služby by mali byť poskytované príjemným a kvalifikovaným personálom, ktorý ovláda svetové jazyky, aby o pobyt a služby v kraji mali záujem aj zahraniční turisti.

Mojím odporúčaním je, aby sa v regiónoch, ktoré nie sú pod vedením klastrov inicioval vznik regionálnych organizácií. Je dôležité, aby sa vytvorilo silné profesijné združenie vytvorením novej organizácie alebo zlúčením existujúcich regionálnych organizácií v oblasti cestovného ruchu. Lepšie sa tak koordinuje marketing cestovného ruchu a lepšie sa vytvárajú spoločné kampane a produkty cestovného ruchu ako môžeme vidieť v klastroch Liptov, Orava a Turiec.

ZOZNAM POUŽITEJ LITERATÚRY

Knižné publikácie

- [1] BEŇUŠKOVÁ, Z.; DANGLOVÁ, O. *Trendy regionálneho rozvoja*. Bratislava: Zing Print, 2007. 215 s. ISBN 978-80-88997-35-1
- [2] BOROVSÝ, J.; SMOLKOVÁ, E.; NIŇAJOVÁ, I. *Cestovný ruch. Trendy a perspektívy*. Bratislava: JURA EDITION, 2008. 280 s. ISBN 978-80-8078-215-3
- [3] BUČEK, M.; REHÁK, Š.; PÁSTOR, R.; ŠIPIKAL, M.; JEŽKOVÁ, R. *Regionálny rozvoj*. Bratislava: Ekonom, 2008. 270 s. ISBN 978-80-225-2542-8
- [4] ĎAĎO, J.; PETROVIČOVÁ, J.; KOSTKOVÁ, M. *Marketing služieb*. Bratislava: EPOS, 2006. 295 s. ISBN 80-8057-662-9
- [5] FALŤAN, L.; PAŠIAK, J. *Regionálny rozvoj Slovenska. Východiská a súčasný stav*. Bratislava: Sociologický ústav Slovenskej akadémie vied, 2004. 88 s. ISBN 80-85544-35-0.
- [6] HLADKÁ, J. *Technika cestovného ruchu*. Praha: Grada Publishing, 1997. 169 s. ISBN 80-7169-476-2
- [7] HORNER, S.; SWARBROOKE, J. *Cestovní ruch, ubytování a stravování, využití volného času*. Praha: Grada, 2003. ISBN 80-247-0202-9
- [8] KUNEŠOVÁ, E.; NEDVĚDOVÁ, A. *Technika cestovného ruchu*. Praha: Grada, 1992. 208 s. ISBN 80-85623-32-3
- [9] MATEIDES, A.; ĎAĎO, J. *Služby*. Bratislava: EPOS, 2002. 750 s. ISBN 80-8057-452-9
- [10] MICHALOVÁ, V.; ŠUTEROVÁ, V.; NOVACKÁ, Ľ.; KONEČNÁ, A.; LITOMERICKÝ, J.; STAŇO, R.; SNIŠČÁK, V.; PACHINGEROVÁ, M. *Služby a cestovný ruch*. Bratislava: SPRINT, 2001. 523 s. ISBN 80-88848-78-4.
- [11] NOVACKÁ, L. a kol. *Sprievodca a delegát v cestovnom ruchu*. Bratislava: EKONOM, 2007. 380 s. ISBN 978-80-225-2342-4.
- [12] ŠTANSKÝ, P. *Žilinský kraj*. Žilina: KNIŽNÉ CENTRUM, 1998. ISBN 80-88723-83-3
- [13] ŠTANSKÝ, P.; PRIKRYL, L. *Mesto Žilina*. RRA Žilina: 1997. 189s. ISBN 80-218-0114-1

Tlačené periodiká

- [14] REHÁKOVÁ, A. Žilina – pre každého niečo. *Mesačník o dovolenkách, turizme a životnom štýle*, 2010, roč. 16, č. 9, s.98
- [15] MOTYČKA, L. Dolný Kubín. *Mesačník o dovolenkách, turizme a životnom štýle*, 2011, roč. 17, č. 3, s.98
- [16] MOTYČKOVÁ, A. Zvodná Orava. *Mesačník o dovolenkách, turizme a životnom štýle*, 2011, roč. 17, č. 3, s.98

Internetové zdroje

- [17] Cestovný ruch [online]. [cit. 2010-12-15]. Dostupné z WWW: <http://www.gymopatke.edu.sk/geografia/cestovny_ruch.htm>
- [18] Cestovný ruch [online]. [cit. 2010-12-15]. Dostupné z WWW: <<http://referaty-seminarky.sk/ekonomicky-vyznam-cestovneho-ruchu/>>
- [19] Regionalizácia [online]. [cit. 2011-02-10]. Dostupné z WWW: <<http://www.tophotelierstvo.sk/domaci-cestovny-ruch/turizmus/cestovn-ruch-a-jeho-perspektivy-na-slovensku/>>
- [20] Ekonomický význam cestovného ruchu [online]. [cit. 2011-03-11]. Dostupné z WWW: <<http://referaty.atlas.sk/odborne-humanitne/ekonomia/10549/ekonomicky-vyznam-cestovneho-ruchu>>
- [21] Regionálny rozvoj [online]. [cit. 2011-03-11]. Dostupné z WWW: <<http://referaty.aktuality.sk/Cestovny-ruch-ako-faktor-regionalneho-rozvoja/referat-1839>>
- [22] Žilinský kraj [online]. [cit. 2011-02-10]. Dostupné z WWW: <<http://www.travel-to-zilina.biz/kraj/index.htm>>
- [23] Cestovný ruch [online]. [cit. 2011-02-10]. Dostupné z WWW: <<http://www.tophotelierstvo.sk/domaci-cestovny-ruch/turizmus/cestovn-ruch-a-jeho-perspektivy-na-slovensku/>>
- [24] Cestovný ruch [online]. [cit. 2011-02-10]. Dostupné z WWW: <<http://referaty.atlas.sk/odborne-humanitne/ekonomia/10549/ekonomicky-vyznam-cestovneho-ruchu>>
- [25] Cestovný ruch [online]. [cit. 2011-02-12]. Dostupné z WWW: <<http://referaty.aktuality.sk/Cestovny-ruch-ako-faktor-regionalneho-rozvoja/referat-1839>>

- [26] Poloha, rozloha, geografické podmienky [online]. [cit. 2011-03-18]. Dostupné z WWW: <<http://portal.statistics.sk/showdoc.do?docid=630>>
- [27] Obyvateľstvo [online]. [cit. 2011-02-12]. Dostupné z WWW: <<http://portal.statistics.sk/showdoc.do?docid=632>>
- [28] Ekonomické a sociálne špecifiká [online]. [cit. 2011-02-12]. Dostupné z WWW: <<http://portal.statistics.sk/showdoc.do?docid=634>>
- [29] Geografia [online]. [cit. 2011-02-20]. Dostupné z WWW: <<http://referaty.atlas.sk/prirodne-vedy/geografia/22990/?print=1>>
- [30] Región Žilina [online]. [cit. 2011-02-20]. Dostupné z WWW: <<http://www.regionzilina.sk/showdoc.do?docid=264>>
- [31] Žilina [online]. [cit. 2011-02-20].
Dostupné z WWW: <<http://www.zilina.sk/mesto-zilina-o-meste-hospodarstvo>>
- [32] Región Orava [online]. [cit. 2011-02-20]. Dostupné z WWW: <<http://www.regionzilina.sk/showdoc.do?docid=13147>>
- [33] Počet obyvateľov Žilina [online]. [cit. 2011-02-20]. Dostupné z WWW: <<http://www.zilina.sk/index.php?page=ukazoznam&id=563>>
- [34] Región Horné Považie [online]. [cit. 2011-02-20]. Dostupné z WWW: <<http://www.regionzilina.sk/showdoc.do?docid=13144>>
- [35] Žilinský kraj. [online]. [cit. 2011-02-10]. Dostupné z WWW: <http://www.sario.sk/userfiles/file/sario/pzi/regiony/zilinsky/zilinsky_kraj.pdf>
- [36] Turistický ruch [online]. [cit. 2011-02-10]. Dostupné z WWW: <http://www.sario.sk/userfiles/file/sario/pzi/sektorove/turisticky/turisticky_ruch.pdf>
- [37] Terchová [online]. [cit. 2011-03-08]. Dostupné z WWW: <<http://www.terchovavratna.sk/>>
- [38] Rajecké Teplice [online]. [cit. 2011-03-08]. Dostupné z WWW: <<http://www.rajecke-teplice.sk/index.php?zobraz=twebeditor&idkategorie=44&idmenu=84>>
- [39] Tik Žilina [online]. [cit. 2011-03-08]. Dostupné z WWW: <<http://www.tikzilina.sk/31.0/nasa-cinnost/>>
- [40] Región Kysuce [online]. [cit. 2011-03-08]. Dostupné z WWW: <<http://www.regionzilina.sk/showdoc.do?docid=13145>>
- [41] Oščadnica [online]. [cit. 2011-03-11]. Dostupné z WWW: <http://www.oscadnica.info/index.php?option=com_content&task=blogcategory&id=123&Itemid=181>

- [42] Región Liptov [online]. [cit. 2011-03-11]. Dostupné z WWW: <<http://www.regionzilina.sk/showdoc.do?docid=13146>>
- [43] Liptovský región [online]. [cit. 2011-03-12]. Dostupné z WWW: <<http://referaty-seminarky.sk/liptovsky-region/>>
- [44] Folklórny festival Východná [online]. [cit. 2011-03-12]. Dostupné z WWW: <<http://www.slovakia.travel/entitaview.aspx?l=1&idp=1413>>
- [45] Námestovo [online]. [cit. 2011-03-12]. Dostupné z WWW: <<http://sk.wikipedia.org/wiki/N%C3%A1mestovo>>
- [46] Oravský hrad [online]. [cit. 2011-03-12]. Dostupné z WWW: <http://sk.wikipedia.org/wiki/Oravsk%C3%BD_hrad>
- [47] Geografia [online]. [cit. 2011-03-12]. Dostupné z WWW: <http://referaty.atlas.sk/prirodne_vedy/geografia/34221>
- [48] Región Žilina [online]. [cit. 2011-03-12]. Dostupné z WWW: <<http://www.regionzilina.sk/showdoc.do?docid=13148>>
- [49] Ekonomický vývoj v Žilinskom kraji [online]. [cit. 2011-04-01]. Dostupné z WWW: <<http://portal.statistics.sk/showdoc.do?docid=33405>>
- [50] SWOT analýza [online]. [cit. 2011-04-01]. Dostupné z WWW: <[http://www.vucbb.sk/ganet/vuc/bb/portal.nsf/wdoc/118644a591e7fb6dc125750e005271e5/\\$FILE/1-SEA_SWOT.pdf](http://www.vucbb.sk/ganet/vuc/bb/portal.nsf/wdoc/118644a591e7fb6dc125750e005271e5/$FILE/1-SEA_SWOT.pdf)>
- [51] HDP Slovenska [online]. [cit. 2011-04-02]. Dostupné z WWW: <<http://mobil.pluska.sk/ekonomika/slovenska-ekonomika/cestovny-ruch-podielal-23-celkovom-hdp-slovenska.html#>>
- [52] Liptov [online]. [cit. 2011-03-12]. Dostupné z WWW: <<http://www.liptov.sk/lh.html>>
- [53] Jánošíkove dni [online]. [cit. 2011-03-12]. Dostupné z WWW: <<http://www.janosikovedni.sk/2011/?>>
- [54] Letisko Žilina [online]. [cit. 2011-04-08]. Dostupné z WWW: <<http://www.letisko.sk/pravidelne-lety>>
- [55] Žilinský kraj [online]. [cit. 2011-04-08]. Dostupné z WWW: <<http://www.skregions.eu/index.php?ID=32>>
- [56] Martinské Hole [online]. [cit. 2011-04-10]. Dostupné z WWW: <<http://martinske-hole.slovenske.cz/>>
- [57] Región Turiec [online]. [cit. 2011-04-10]. Dostupné z WWW: <<http://www.mojeslovensko.sk/turiec-region>>

- [58] Analýza činnosti klastrov cestovného ruchu [online]. [cit. 2011-04-15] Dostupné z WWW: <<http://www.rokovania.sk/File.aspx/Index/Mater-Dokum-57382>>
- [59] Štatistické údaje [online]. [cit. 2011-04-16] Dostupné z WWW: <<http://portal.statistics.sk>>
- [60] Projekty [online]. [cit. 2011-04-17] Dostupné z WWW: <<http://www.zask.sk/showdoc.do?docid=10467>>
- [61] Investičné príležitosti [online]. [cit. 2011-04-23] Dostupné z WWW: <http://vtpzilina.sk/kip/pages/regional_bussiness>
- [62] Stratégia rozvoja kultúry [online]. [cit. 2011-04-23] Dostupné z WWW: <<http://www.zask.sk/files/odbory/kultura/rok-2008/oprava-stranky/Strategia1.pdf>>
- [63] Vodné dielo Žilina [online]. [cit. 2011-04-23] Dostupné z WWW: <<http://sk.tixik.com/vodne-dielo-zilina-2361406.htm>>
- [64] Kompa Strečno [online]. [cit. 2011-04-23] Dostupné z WWW: <http://www.strecno.sk/index.php?option=com_content&view=article&id=38&Itemid=59>
- [65] Hrad Strečno [online]. [cit. 2011-04-23]. Dostupné z WWW: <<http://www.strecno.sk/>>
- [66] Pltníctvo Strečno [online]. [cit. 2011-04-23]. Dostupné z WWW: <<http://plte.strecno.sk/index.html>>
- [67] Malá Fatra [online]. [cit. 2011-04-30]. Dostupné z WWW: <<http://www.skonline.sk/hory.php?id=694>>
- [68] Malá Fatra [online]. [cit. 2011-04-30]. Dostupné z WWW: <<http://www.skrz.sk/mala-fatra---krivanska-cast-horstvo---a13-118-0-0-0-0-sk.htm>>
- [69] Orloj v Starej Bystrici [online]. [cit. 2011-04-30]. Dostupné z WWW: <http://www.starabystrica.sk/index.php?Itemid=26&id=122&option=com_content&task=view>
- [70] Orloj v Starej Bystrici [online]. [cit. 2011-04-30]. Dostupné z WWW: <http://www.starabystrica.sk/index.php?option=com_content&task=view&id=204&Itemid=70>
- [71] Liptov [online]. [cit. 2011-04-30]. Dostupné z WWW: <<http://www.slovakia.travel/entitaview.aspx?l=1&idp=6660>>
- [72] Jaskyne na Liptove [online]. [cit. 2011-04-30]. Dostupné z WWW: <<http://www.liptov.sk/jaskyne.html>>

- [73] Orava [online]. [cit. 2011-03-08]. Dostupné z WWW:
<<http://www.oravatic.sk/index.php?module=kraj&lng=sk>>
- [74] Národné parky [online]. [cit. 2011-04-30]. Dostupné z WWW:
<<http://referaty.hladas.sk/referat.php/narodne-parky/15/17587>>
- [75] Minerálne pramene Turca [online]. [cit. 2011-04-30]. Dostupné z WWW:
<<http://www.slovakia.travel/entitaview.aspx?l=1&ami=8018&smi=8018&llt=1&idp=89900>>
- [76] Turiec [online]. [cit. 2011-04-30]. Dostupné z WWW:
<<http://www.regionzilina.sk/showdoc.do?docid=130>>

ZOZNAM SKRATIEK

a pod.	A podobne
č.	Číslo
ha	Hektár
HDP	Hrubý domáci produkt
CHKO	Chránená krajná oblasť
km	Kilometer
km ²	Kilometer štvorcový
m	Meter
m. n. m.	Metrov nad morom
MH SR	Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky
MŠK	Mestský športový klub
napr.	Napríklad
Obr.	Obrázok
obyv.	Obyvatelia
SNP	Slovenské národné povstanie
SR	Slovenská republika
sv.	Svätý
Tab.	Tabuľka
TIK	Turistická informačná kancelária
tzv.	Takzvaný
UK	Univerzita Komenského
UNESCO	Organizácia OSN pre vzdelávanie, vedu a kultúru
VÚC	Vyšší územný celok
VW	Volkswagen
WTO	Svetová organizácia cestovného ruchu
ZSSR	Zväz sovietskych socialistických republík

Prehlásenie o využití výsledkov bakalárskej práce

Prehlasujem, že

- som bola oboznámená s tým že na moju bakalársku prácu sa plne vzťahuje zákon č. 121/2000 Zb. – autorský zákon, najmä § 35 – použitie diela v rámci občianskych a náboženských obradov, v rámci školských predstavenia použitie diela školského a § 60 – školské dielo;
- beriem na vedomie, že Vysoká škola baňská – Technická univerzita Ostrava (ďalej len VŠB-TUO) má právo neziskovo, k svojej vnútornej potrebe, bakalársku prácu použiť (§ 35 ods. 3);
- súhlasím s tým, že bakalárska práca bude v elektronickej podobe archivovaná v Ústrednej knižnici VŠB-TUO a jeden výtlačok bude uložený u vedúceho bakalárskej práce. Súhlasím s tým, že bibliografické údaje o bakalárskej práci budú zverejnené v informačnom systéme VŠB-TUO;
- bolo dohodnuté, že s VŠB-TUO, v prípade záujmu z jej strany, uzavriem licenčnú zmluvu s oprávnením užiť dielo v rozsahu § 12 ods. 4 autorského zákona;
- bolo dohodnuté, že užiť svoje dielo, bakalársku prácu, alebo poskytnúť licenciu k jej využitiu môžem len so súhlasom VŠB-TUO, ktorá je oprávnená v takomto prípade od mňa požadovať primeraný príspevok na úhradu nákladov, ktoré boli VŠB-TUO na vytvorenie diela vynaložené (až do ich skutočnej výšky).

V Ostrave dňa 11. 5. 2011

.....
Monika Peknušová

Adresa trvalého pobytu študenta:

Borova 3175/1

010 07 Žilina

Slovenská republika

ZOZNAM OBRÁZKOV

Obr. 3.1: Mapa Žilinského kraja

Obr. 3.2.: Plte na Váhu

Obr. 3.3.: Socha Juraja Jánošíka v Terchovej

Obr. 3.4.: Pútnické miesto na Živčákovej v Turzovke

Obr. 3.5.: Aquaparku Tatralandia

Obr. 3.6.: Folklórny festival vo Východnej

Obr. 3.7.: Oravský hrad

Obr. 3.8.: Budova Matice slovenskej

Obr. 3.9.: Turčianske Teplice

ZOZNAM TABULIEK

Tab. 4.1.: Zhodnotenie kvality služieb respondentmi

ZOZNAM PRÍLOH

- Príloha 1.** Dotazník
- Príloha 2.** Vyhodnotené grafy z dotazníka
- Príloha 3.** Tabuľka s ubytovacími zariadeniami za rok 2008
- Príloha 4.** Tabuľka s ubytovacími zariadeniami za rok 2009
- Príloha 5.** Tabuľka s ubytovacími zariadeniami za rok 2010
- Príloha 6** Rozdelenie Žilinského kraja na regióny
- Príloha 7.** Príroda v regióne Horné Považie
- Príloha 8.** Príroda v regióne Kysuce
- Príloha 9.** Príroda v regióne Liptov
- Príloha 10.** Príroda v regióne Orava
- Príloha 11.** Príroda v regióne Turiec